

Britanijos LIETUVIS

EUROPOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

Nr. 18 (297)

LONDONAS, 1953 m. gegužis 7.

VII, METAI

LIETUVOJE

Sovietinė spauda apsiptojusi įrodinėja, kad kovo mėn. 31 d. įsakas, atpigins prekų kainas nuo 5 iki 50 proc., pakėlė tarybinių piliečių gyvenimo lygį.

„Šis įsakas yra šviesus pavyzdys, kaip nepailstamai rūpinasi tarybinė valdžia medžiagiais ir kultūriniais darbininkų reikalais“ - šaukia tarybiniai laikraščiai ir gyventojai, kaip gyvuliai, varomai į padėkos susirinkimus.

Tačiau, kai pažiūri į reikalą be tarybinės propagandos akinių, gaunasi ne toks jau malonus vaizdas. Kiek pakilo gyvenimo lygis geriausiai matysime palyginę naujas kainas ir darbininkų uždarbius. Tik reikia dar atsiminti, kad tarybinėje santvarkoje daugelis produktų pvz., pienas, kiaušiniai, bulvės, daržovės, vaisiai pardavinėjami ne valstybinėse parduotuvėse ir todėl jų kainos nenormuojamos. Šiems produktams kainas nustato pasiūlos ir pareikalavimo santykis. Iš kitos pusės, žinios, pasiekusios mus iš Pabaltijo dar šių metų sausio mėn., sako, kad daugelis prekių valstybinėse parduotuvėse atsiandama sporadiškai, nereguliariais tarpais tik trumpam laikui. Tokios prekės yra: pasiūti drabužiai, baltiniai, vilnonės medžiagos, kojinės, geresnės rūšies batai ir daugelis kitų kasdienio naudojimo prekių.

Palyginkime „tarybinės liaudies“ uždarbius ir naujas kainas rubliais. Skliausteliuose senos kainos.

Fabrizo darbininkas Tarybų Lietuvoje gauna 300-700 rublių per mėnesį, raštinės tarnautojas 350-500 rublių. Tuo tarpu pigiausia duona kainuoja 1,44 kg. (1,60), pigiausias kvietinis ragaišis 4,05 (4,50), miežinė grūdė — 3,10 (3,45), pigiausia žuvis — 2,70 (3,00). Bulvės ir daržovės perkamos iš kolektyvinių ūkių. Bulvės 1—2 rubl., kopūstai — 2 rubl., morkos — 3 rubl. už kg.

Visas kitas maistas yra tiek brangus, kad darbininkas vargu gali jį įpirkti. Rudas cukrus 8,19 (9,10), sviestas — 27,90 (31,00). Abi šios prekės pasirodo parduotuvėse tik syki per mėnesį ir parduodamos ribotais kiekiais — po 200 gr. sviesto kiekvienam pirkėjui. Rūkytas kumpis — 36,00 (40,00), kiauliena mėsa 17,00—32,20 (20,00—38,00), jautiena mėsa 12,75—18 (15,00—22,00), kava — 62,40 (78,00). Pieno litras kolektyviniams ūkių 3,00—4,00, o kiaušiniai po 1,50—2,00 už vieną.

Vienu žodžiu, sviestas, mėsa kiaušiniai prieinami tik asmenims, kurie gauna dideles algas. Todėl šių prekių kainų sumažinimas neturės jokios įtakos darbininkų pragyvenimui. Fabrikų direktoriai ir kiti panašūs komunistiniai bonzos, kurie gauna po 3000—4500 rublių per mėnesį tikrai galės pasidžiaugti kainų sumažinimu, bet gydytojai su 600—1000 rublių pajamų per mėnesį, mokytojai su 500—600 rublių džiaugsis ne ką daugiau už darbininką.

Dar mažiau reikšmės turi paprastam darbininkui tekstilės, avalynės ir kitų panašių gaminių kainų sumažinimas. Vienintelė medžiaga, kurią jie pajėgė pirkti, neabejotinai pirkis ir ateityje, pigiausias rūšies medvilnė — 12,41 rubl. už metrą (14,60). Geresnės rūšies medvilninė medžiaga ir ateityje kainuos 18,70 rubl. už metrą. Vilnonė medžiaga po 62,90—119,00 (74,00—140,00), moteriškų batukus po 180,00—324,00 (200,00—360,00) vargu ar pirkis mašininkė, mūrinių su 450 rubl. atlyginimu ar ba kirpėja su 300 rublių. Nepajėgs jos nusipirkti nei šilkinių arba „kaprono“ (sovietinis nylonas) kojinių po 40(50) rublių. Policijos leitenantas su 1000 rublių per mėnesį gal kartais ir leis sau pasidžiaugti tuo buržuazinių parodžių, bet dauguma Lietuvos moterų bus priverstos ir ateityje dėvėti medvilnines kojines po 9,60 rubl. ir vilkėti pigiausias apat. baltinukus po 60,45 (65,00). Aviacijos majoro žmona (alga 6000 rublių) ir jos draugės, kurių vyrai sugeba parnešti namo panašias sumas, galės sutaupti po dvidešimt aštuonis rublius pirkdamos šilkinius apatinius baltinius po 172 (200) rublius.

Darbininkas, net ir štakanoviečių būdamas (800—9000 r. per mėn.) ar-

ba formanas 1000—1200 rubl. negali nusipirkti kostiumo net už visą mėnesinę algą. Vilnonių pasiūtų drabužių kainos nebuvo sumažintos ir jie yra labai reti svečiai parduotuvėse. Jei jie bandytų pirkti medžiagą ir siūdintis tai užmetrą medžiagos turėtų mokėti po 213,75—380,00 (225—400) rublių ir medžiaga būtų daug blogesnė už pačias pigiausias angliškas medžiagas. Medvilninės vyriškos kojinės kainuoja 9,60—11,20 rublių, pora vyriškų pusbačių 180—360 rublių. Tad dauguma tarybinių piliečių turės pasitenkinti įsigiję gnius pusbačius arba guminius batus su medžiaginiais aulais.

Kaip matome visos geresnės prekės, lygiai kaip ir skrybėlės po 100 rubl., pirštines po 50—75 rubl., moteriški rankinukai po 140—200 rublių, yra prieinamos tik gerai apmokamiems sovietinio elito žmonėms. Už kelias kapeikas, kurias paprastas darbininkas sutaupto ant juodos duonos kilogramo, jis turi pasižadėti kelti gamybą, viršyti planus ir atiduoti komunistinei vergijai savo paskutinį prakaito ir kraujo lašą.

Pabaltijo kraštų laikraščiai ir radijas skelbia apie pagyvėjusią prekybą ir žmonių pasitenkinimą. Rygos radijas paskelbė pasikalbėjimą su vienu senyvu žmogum, kuris pasidžiaugė, kad „po kainų sumažinimo jis išgali nupirkti po-nosinę žmōnai ir dukteriai“. Talno radijas ir Rygos laikraščiai skelbia, kad po kainų sumažinimo pagyvėjo sūrio, dešrų, grūdės, kvietinės duonos ir cukraus pirkimas.

Atrodo, kad nei vienas šių dalykų nėra liuksusinė prekė. Juos perka žmonės nežiūrėdami ar turi atliekami pinigų ar ne, nes jie reikalingi gyvybės palaikymui. Tuos dalykus kiek viename krašte turėtų lengvai įpirkti visi piliečiai, neatsižvelgiant į tai, ar jų kainos sumažintos, ar ne. Tik tada galima kalbėti apie padorų gyvenimo lygį.

Tuo tarpu Tarybinėje Lietuvoje, kaip ir kituose Pabaltijo kraštuose, tas lygis dar yra per daug žemas. Žmonės negali uždirbti tiek, kad šočiai pavalgytų ir padoriai apsigrengtų, nes jų darbu sukurtos gėrybės tenka ne jiems, bet visgalinišios partijos nukreipiamos ta kryptimi, kuri yra visiška svetima darbininkų masei. Ne karo ir naujų komunistinių užkariavimų nori išniekinti Lietuvos liaudis, bet ramaus, taikingo ir sotaus gyvenimo. Tik to gyvenimo ji nematys, kol svetimi prispaudėjai ją išnaudos.

Jų įsakais ne darbininkų gerbūvi norima gerinti, bet susikalti propagandinį kapitalą mulkinti nežinančius tikrosios padėties. Kaip nebiliai jų sovietinė propaganda, kaip nesudžiaugti tais laimėjimais kitų kraštų lengvatikiai, tarybinė liaudis jokių palengvėjimų nepajus, nes vienintelės prekės, kurios jai pigiai ir prieš jų pačių valią parduodamos yra: priespaulda, nuolatinė baimė ir sau pavojodžio neturintis svetimųjų išnaudojimas.

TREMTINIAI RRITANIJOJE S A U G Ū S

Lordas Vansitartas atkreipė Lordų Rūmų dėmesį į faktą, kad naujas Bulgarijos įstatymas pasmerkia ne tik bulgarus nenorinčius grįžti atgal į komunistinį „rojų“, bet aštrios bausmėmis graso ir jų gimines likusias krašte.

Vyriausybės vardu atsakydamas, lordas Reading pareiškė, kad „šis įstatymas yra paneigimas visų kraštų pripažįstamų elementariųjų teisės principų“.

„Visi tremtiniai šiame krašte gali būti tikri — kalbėjo toliau lordas Reading — pilnutinė mūsų teisų apsauga.“

Jokia užsienio vyriausybė negali vienašališku sprendimu priversti juos grįžti prieš savo valią.“

„Kiekvienas tremtinys, kuris jaučiasi neteisėtai verčiamas, turi pareinforuoti policiją. Jei tik gausime įrodymų, kad prieš betkurį šio krašto gyventoją yra vykdomas nepagrįstas spaudimas, mes imsime atitinkamų žygių“.

Romos, Belgrado ir Lisabonos radio praneša, kad įtėpimas Albanijoje didėja. Gera ginkluotos ūkininkų grupės yra pasirengusios kovoti su Hoxa. Daugiausia nepatenkintų esama centrinėje ir pietinėje Albanijoje. Nežiūrint žiaurių priemonių prieš partizanus, pasipriešinimas vis auga.

Paskutiniausiom žiniom vasario mėn. Olandijoje įvykusio potvynio metu žuvę 1783 žmonės.

Pagal UNO sekretorijai pranešimą valstybių skaičius, kuriose moterys turi balsavimo teisę, padėdant 1945 m. nuo 34-rių pakilo iki 57. 15-ka valstybių, kuriose moterys neturi pačių politinių teisų kaip vyrai, yra Afganistanas, Egiptas, Etiopija, Honduras, Irakas, Jemenas, Libija, Nikaragua, Paragvajus, Persija, Saudi-Arabija, Kolumbija, Jordanija ir Europoje Šveicarija.

1952 m. Šveicarijoje buvo užregistruoti 3298 susirgimai džiova, kai tuo tarpu 1951 m. — 3393, 1950 m. — 3428, 1949 m. — 3646 ir 1948 m. — 3686 susirg.

1952 m. balandžio — rugsėjo mėn. džiova mirė 536 asmenys; tame pat 1951 m. laikotarpyje mirusiųjų skaičius siekė 878 asm. Taigi, džiova žengia atgal.

Yra davinių, kad maršalas Zukovas, kuris, karui pasibaigus, buvo antras savo populiarumu Rusijoje iškilo, kaip labai stiprus ir įtakingas asmuo. Po karo Stalinas nepasitikiėjo savo maršalais ir buvo juos išsklaidęs, bet, jam mirus, Zukovas buvo paskirtas karo ministerio pavaduotoju. Antruoju pavaduotoju paskirtas marš. Vasilevskis, karo meto pergalių vyriausias planuotojas. Štabo viršininku yra marš. Sokolovskis.

Tuo būdu įtakingiausiasii sovietų maršalai postalinėje eroje turi eilę svarbių pozicijų, labai reikšmingų vidurinėje kovoje dėl valdžios. Pati raudonoji armija yra galiausias veiksnys visoje Rusijoje. Vakarų spauda džiaugiasi, kad Zukovas, Vasilevskis ir Sokolovskis nėra nusistatę prieš vakarus...

IWE pranešimu, iškraustomi Ruegenos salos gyventojai. Jie perkeliama į Buetzovo ir Malchino apskrčius. Prieš iškraustant, Ruegenos saloje, iš jų atimami asmens dokumentai. Jie apgyvendinami pabėgusių ūkininkų butuose. Didžiausia jų dalis bus paskirti dirbti žemės ūkyje. Metalo pramonės specialistai ir amatininkai yra atskiriami nuo šeimų ir ipareigojami dirbti sunkioje pramonėje.

Tremtiniais vilioti skirtas „Tėvynės Balsas“ Nr. 1 1953 smarkiai užsipuolė, išplūsdamas pačiais paskutiniaisiais žodžiais, visą eilę diplomatų ir šiaip visuomenės veikėjų, tarp jų min. St. Lozoraitis, ats. pulk. Škirpa, V. Sidzikauskas, J. Budrį, tėvą Kirpą ir kitus, rašo taip pat apie „Kybartų aktus“ etc. Žinoma, taip kitus niekinti ir šmeižti tegali tik bolševikai.

Portugalija parduoda JAV daugiau wolfram koncentratų, negu ji iš viso pagamina.

Indonezija parduoda JAV nikelį, nors pačioje Indonezijoje jo nėra nė gramo.

Kraštai, kurie neturi jokios kasyklų pramonės importuoja į JAV retųjų metalų mangano, chromo, wolframo, cėdmijaus, iridijaus ir net naujojo stebuklingojo metalo niobijaus rūdą, kuri yra nepaprastai svarbi Amerikos ginklavimo pramonei.

Stropiai tyrinėjant pasirodė, kad tų prekių originalinis tiektėjas yra Sovietų Sąjunga ir raudonoji Kinija. Iš tų kraštų prekės eina į portugalų Makao, Indoneziją, Indiją, Braziliją, Ceiloną. Čia jas nuperka amerikiečių agentai, žinoma gerokai permokėdami, o už gautus dolerius komunistai perkasi reikalingas mašinas, žaliavas ir įrankius, reikalingus savo pramonei...

Manoma, kad greitai bus nušalintas Italijos komunistų partijos vadas Togliati. Jo vadovaujama komunistų partija paskutiniu metu skaudžiai pralaimėjo. Togliati vietą greičiausiai užims Pietro Secchia, Italijos komunistų dogmatikas.

NAUJAS KARO ZIDINYS

KOMUNISTŲ PAJĖGOS 40 MYLIŲ NUO SIAMO SIENOS SUDARYTA KOMUNISTINĖ „SIAMO VYRIAUSYBĖ TREMTYJE“

Netikėtai pradėtas komunistų puolimas prieš Luang Prabang, Laos sostinę, pralaužė prancūzų ir vietnamiečių gynybos linijas. Pabėgėliai iš Luang Prabang jau pasiekė Siamo sienas už 60 mylių.

Komunistų pajėgos susideda iš 23 batalionų reguliarios kariuomenės ir

7 DIENOS

Tokio. Korėjos fronte vėl pagyvėjo karo veiksmi. Vos pasibaigus sužestų belaisvių perdavimui kiniečiai net 26 vietose pradėjo pulti. Puo limai buvo nesėkmingi.

Teheranas. Teherano karinis gubernatorius pareikalavo pasiduoti gen. Fazulla Zahedi, buvusį vidaus reikalų ministrui. Ji kaltinamas organizavęs šamokslą prieš Mossadeqą.

Kairas. Sunkiai vyksta britų — egiptiečių derybos dėl Sueco kanalo zonos apsaugos. Egiptiečiai reikalauja, kad britai iš Sueco zonos visiškai pasitrauktų.

Kalkuta. Netoli Kalkutos nukrito britų keleivinis lėktuvas „Comet“. Lėktuvas skrido iš Singapuro į Londoną. Visi keleiviai ir įgla buvo užmušti. Manoma, kad lėktuvą trenkė žaibas. Iš viso žuvo 43 žmonės.

Teheranas. Persijos policija išreimia anglikonų vyskupą Thompson.

Kairo. Į Egiptą atvyko transportas Londono tramvajų £. 10.000 vertės. Tramvajai iš Londono susisieki mo buvo išimti pernai metais. Jie pakeis Egipto tramvajus, kurie jau yra 50 metų senumo.

Bombėjus. Prieš Indijos min. pirmininką Nehru buvo rengtas atentatas. Du nežinomi pasikėsintojai norėjo padėti bombas ant geležinkelio, kuriuo važiuo Nehru, bet buvo laiku pastebėti ir savo plano neįvykdė.

Buenos Aires. Argentinoje areštuota per 90 asmenų, kaltinamų dalyvavimu teroristinėje organizacijoje, kuri laikoma atsakinga už neseniai įvykusius bombų sprogdimus.

Panmunjom. Gen. ltn. William Harrison sąjungininkų paliaubų derybų komisijos pirmininkas pareiškė, kad derybose greisia nutrukė.

Vašingtonas. Senatorius Wiley siūlo panaudoti prieš komunistus Indokinijoje mažas atominės bombas ir kitus moderniškus ginklus.

Virš Japonijos pastebėti naujausios gamybos rusų spausminiai bombonešiai IL-28. Jie atsiskranda tada, kai rusų radaras rodo, kad toje vietoje nėra amerikiečių lėktuvų. Rusai vengia susidurti su amerikiečių naikintuvais ir visada pasitraukia, kai tik pastebi artėjančius lėktuvus.

Jau kuris laikas kai graikų laivai gabena ginklus iš Constanco Rumunijoje į Centrinę Ameriką, dažniausiai Guatemalą. Tų ginklų paskirtis dar neišaiškinta.

Lenkijoje rengiami sabotažo veiksmams šiaurės korėjiečiai, ispanai, graikai, jugoslavai, vietnamiečiai, portugalijos negrai ir kt. Mokymui vadovauja rusų instruktoriai.

LSR ATSTOVAI Š.M. BALANDŽIO 24—26 d. KALBĖJOSI PARYŽIJE SU LIETUVOS DIPLOMATIJOS SEFU

VT Pirmininkui K. Žalkauskui lankantis Londone š.m. vasario mėnesį LRS VK Pirmininkas S. Kuzminskas pasiūlė bendrą atsakingų VLIKO ir LRS asmenų pasitarimą, kuriame dalyvautų Lietuvos Diplomatosijos Sefas min. S. Lozoraitis, ir kuriame būtų apsvarstyti kai kurie, skubūs reikalai. K. Žalkauskas LRS pasiūlymui pritarė ir jį perdavė VLIKO Pirmininkui. Lietuvos Diplomatosijos Sefas, į kurį kreipėsi LRS pasiūlymą parėmė, sutikdamas pasitarimė dalyvauti ir pasiūlydamas pasitarimo laiką ir vietą. Dėja, VLIKO Pirmininkui staiga susirgus ir nei jam nei VT Pirmininkui į pasitarimą neatvykus, pasitarimas neįvyko, ir LRS atstovai, LRS VK Pirmininkas S. Kuzminskas ir vicepirmininkas S. Zymantas susitiko tik su Lietuvos Diplomatosijos Sefu. Susitikimo metu jie turėvėti jam tuos klausimus, kurie turėvėti būti pasitarime apsvarstyti. Tikimasi, kad LRS pasiūlytas pasitarimas įvyks vėliau.

By kind permission of Daily Telegraph and Morning Post, Fleet St., London, E. C. 4.

11 kuopų „laisvųjų laosiečių“. Be to jie naudoja per 30.000 kiniečių pagelbininkų.

Kartu su išlaisvintųjų dalniais žygiuoja ir Siamo „egziliinė vyriausybė“ sudaryta iš siamiečių komunistų. Tai rodo, kad komunistų sekančių kėsnų gali būti Siamas. Britų sluogsnuose, tai kelia didelio susirūpinimo. Patys siamiečiai visiškai nevertina komunistinio pavojaus, nes neturėjo progos jį pažinti.

Ryšium su tuo, komunistinės Kinijos žinių agentūra apkaltino Siamą pagalbos tiekimu prancūzų kolonialistams. Komunikate sakoma, kad Siamas, JAV skatinamas, savo krašte pastatė strateginius plentus, kurie pritaikinti pagalbos tiekimui Burmoje esantiems Kinijos nacionalistams ir Indokinijos antikomunistams.

„Laikui bėgant, Siamas vis labiau tampa amerikiečių baze pietryčių Azijoje“ — baigia komunikatas.

Politikai mano, kad Luang Prabang užėmimas gali turėti nepaprastos įtakos padėčiai visoje pietryčių

REIKALAUJA SELPTI PABEGELIU ORGANIZACIJAS

Dr. K. Ripo pranešimu „kaikurie satelinii kraštų politikai išelivijoje gauna pašalpas iš „Laisvosios Europos“ sąjūdžio, už kurias jie yra verčiami vykdyti šelpiančiųjų įsakymus“.

1952 m., sausio mėn., Londone, vyko Europinio judėjimo suorganizuotas susirinkimas. Visi šelpiamai politikai gavo preciziškas instrukcijas, ipareigojančias juos susirinkime elgtis ir kalbėti taip, kaip instrukcijose pageidaujama.

Toks elgesys diskredituoja tuos, kurie šitokiomis priemonėmis rodo savo susirūpinimą vidurio ir rytų Europos reikalais, o kartu ir politikus, kurie, užuot atstovavę savo tautas, tampa amerikiečių agentais.“

Neseniai net patys amerikiečių politikai atkreipė dėmesį į tą nenormalumą. Sen. Taftas pirmasis nurodė, kad tik nepriklausomai politikai gali padaryti įtakos savo tautiečiams, gyvenantiems už geležinės uždangos.

Paskutinis p. Lovestone pareiškimas buvo labai reikšmingas ir teisingas:

Visos vidurio ir rytų Europos tautos turi užsienyje rimtas ir stiprias politines atstovybes, kurios turi pilną teisę atstovauti savo kraštų viešąją opinią. Jie dirba pačiose sunkiausiose finansinėse sąlygose. Jiems reikia padėti, bet tas bendradarbiavimas turi būti paremtas tarpusavio susipratimu ir pasitikėjimu. Visos piniginės pašalpos teikiamos atskiriems asmenim turi būti sustabdytos. Tik „darbas“ ir „tautos“ turi gauti piniginę pašalpą.

JAV DIDINA PAGALBĄ AZIJOS TAUTOMS

Prez. Eisenhoweris kreipėsi į JAV parlamentą prašydamas patvirtinti naują tarpusavio pagalbos planą, kuriuo padidinama JAV pagalba antikomunistinėm Azijos tautoms.

Plane numatoma išleisti £350 mil. karinei pagalbai Chiang Kai Shekui ir prancūzų Indokinijai.

Savo kalboje parlamente prezidentas pasakė.

„Aiški ir blavi tiesa, kad mes negalime sumažinti savo ginklavimosi pastangų, kol neturėsime patikimų ir aiškių įrodymų, kad rusai tikrai siekia taikos. JAV ir jų sąjungininkai turi būti pasirengę dar daugelį metų ginti laisvąjį pasaulį.“

Ryšium su tuo JAV pagalba D. Britanijai bus sumažinta, bet Britanija gaus paskutinius slaptus JAV ginklus: vairuojamas raketas, radaro pagalba vairuojamus priešlėktuvinius ginklus ir kt.

Iš JAV pranešama, kad jau pagaminta raketa galinti skristi 15.000 mylių per valandą greičiu.

„Mes nešokime pagal rusų taktiką. Foster Dullas ta proga pareiškė. Mes vadovausime pasaulio pastangoms tįkai pasiekti“

LENKŲ KUNIGAI PRISIEKIA KOMUNISTAMS

Lenkijos žinių agentūros (PAP) pranešimu daugelyje Lenkijos miestų kunigai „prisiekiė ištikimybę respublikai“. Kunigai užtikrina, kad ši priesaika sutinka su jų pilietinėmis ir religinėmis pažiūromis ir jie esą pasiryžę vis labiau dirbti Lenkijos tautos gerovei.

Ką darys vargšai kai reikia rinktis tarp mirties ir priesaikos.

ERDVES SUSISIEKIMO PROBLEMAS

nieto ypatingo, du g — jaučiamas sunkumas, dantys sukandžiami, trys g — veido bruožai pasikeičia, akys psiauju užsiemkia, penki g — žmogaus bruožai jau visiškai pasikeičia, jo negalima pažinti, dešimt g — daugumą jau būna be sąmonės ir tik patys atspariausi išlaiko iki 16 g ir tai tik porai sekundžių... Prie 16 g. per odą lašais išsiveržia kraujas, nors ji būtų ir visai sveikutėlė. Bandymų metu patirta, kad gulintis žmogus pakelia didesnį greitėjimą, kaip sėdintis. Per bandymus su gyvuliais patirta, kad prie 26 g. jų organai buvo sudraskyti. Šias kančias žmogus turi netik iškentėti, bet jis turi būti pajėgus galvoti, spręsti ir veikti.

JAV yra įsteigtas institutas, kuris daro tyrimus su žmonėmis tarpplanetinės erdvės sąlygose. Tų tyrimų uždavinys išspręsti tris svarbiausias tarpplanetinio susiekimo problemas. Pirmoji problema yra ta, kad žmogus skridamas į kitą planetą yra priverstas apleisti savo prigimtą aplinką ir atsidurti ardvėje, kurioje nėra atmosferinio slėgimo. Antroji problema tai, kad žmogus neįsivaizduoja žemės traukos. Tarpplanetinėje erdvėje jis bus visiškai be svorio. Gamta žmogaus tokiom sąlygomis neparengė. Ar jis gali išsivesti tokioms sąlygoms? Trečioji problema — išsigelbėjimo galimybės. Iš lėtai skrendančio lėktuvo lakūnas gali pats išsokti, iš sprausinio lėktuvo jį išmeta specialūs prietaisai kartu su sėdyne. Tačiau kaip jis gali išsigelbėti beorėje erdvėje, kurioje jo neveikia žemės traukos jėga?

Tiriama ir kas atsiktų, jei drabužiai sugestų, suplyštų ar pan. Žmogus pasodinamas mažoje patalpoje, kuri yra prikišta įvairiausių instrumentų. Toji patalpa yra sujungta su kita didesne iš kurios yra išpumpuotas oras. Duryš jungiančios abi kameras atidaromos ir žmogus praktiškai pradeda mirti akys išsprogsta, ant kūno atsiranda bjūrios pūsles, iš nosies ir ausų pradeda bėgti kraujas. Bandymai parodė, kad stiprios sveikatos žmogus tokiose sąlygose gali išgyventi net kelias sekundes. Per tą laiką jis neturi nustoti sąmonės, kad galėtų panaudoti gelbėjimosi priemones. Savaimė suprantama, kad šitokie bandymai erdvės lakūnų skaičių gromai sumažina, nes netenkantieji sąmonės jau tolimiesiems bandymams netinka.

Nelengvi yra bandymai ir su „dirbtinio oro“ kabinomis. Ką reiškia il-

greitėjimo jėgos priešingybė yra svorio netekimas. Zemėje sunku sudaryti tokias sąlygas, bet Charles Yeager, pirmasis pralenkęs garšą turėjo progos pereigverti ir šį jausmą. Jis pakilo raketiniu lėktuvu į 20 km. augštį ir išjungė variklį. Pradedant lėktuvui kristi susidarė svorio netekimo jausmas. Yeageris nustoję orientacijos, neįjutė kur yra viršus, kur apačia ir iš viso vos galėjo aptarnauti lėktuvo instrumentus. Tačiau čia technika ateina žmogui į pagalbą. Ilgų treniuočių ir automatinų „padėjėjų“ gelbstimas, žmogus tikisi nugalėti ir šią kliūtį.

Patį sunkiausia problema ar nebus tik, gelbėjimosi reikalas. Iš raketinio lėktuvo iššokęs ar išmestas žmogus oro srovės būtų iki neatpažinimo sumaigytas. Jei to jis ir išvengtų, tai iš nepaprastai didelio augščio krisdamas įgautų tokį greitį, kad nuo oro trinties įkaistų ir neišvengiamai sudegtų. Parąšytas jo apsaugoti negalėtų, nes kritimas prasidėtų beorėje erdvėje, kur parašytas ngali veikti, patekęs į oro erdvę jis jau taip greitai kristų, kad arba parašytas neišlaikytų, arba jo diržai perpauptų žmogų psiauju.

Šias problemas spręsti pasiēmė genialus konstruktorius Wernher von Braun. Jis pagamino gelbėjimosi cilindrus. Pavojaus atveju lakūnas turi paspausti du mygtukus ir per sekundę aplink jį susidaro hermetiškas gelbėjimosi cilindris. Cilindris aprūpintas deguonių vienos valandos laikotarpiui, turi mažą raketinį variklį ir juostinį parašūtą. Viduje įrengto radijo pagalba lakūnas gali su susiekti su savo baze. Parašytas tik prailiko kritimą. Atitinkamu momentu lakūnas įjungia motorą ir gelbėjimosi cilindris tampa besileidžiančia raketa. Gal kiek ir fantastiškai skamba šis Brauno projektas, bet žmogaus protas ir technika kol kas dar ribų nežino...

Pagaliau čia dar tik viso ko pradžia. Tačiau šį kartą tiriamos ne sta tybinės medžiagos, o pats žmogus ir randama, kad jis ne taip jau blogai „subudavotas“. Atrodo, kad jo nereikės „perstatyti“ norint pagaminti ateities viršžmogį, keliaujantį iš planetos į planetą. Tas viršžmogis yra mūsų tarpe, tik reikia jį surasti.

Atsprašau už tą litaniją, bet ji būdinga: Le-vino ir Stalino portretai didelio masto, visų kitų — mažesni, bet lygus dydžio. Atseit, — Sov. Rusiją dabar valdo ne vienas diktatorius, bet visas kolektyvas. Kaip prieš kiek laiko „Pravdoje“ buvo paskelbta.

Dėl to ir vienas šūkis, kuris, pamautas ant lazdu, turėjo būti nešamas per visą sovietų valdomus miestus skelbė:

— Po Lenino vėliava, po komunistų partijos vadovybe...

Ergo: Stalino saulutė jau nusileido ir nuo transparentų. Taškas.

VALDŽIA BERIJOS RANKOSE

Geras sovietų reikalų žinovas Tadeusz Norwid šitai samprotuoja apie naują Sov. Rusijos valdovą: „Taigi, galima manyti, kad visos faktinės valdžios po Stalino tikras paveldėtojas yra Berija ir tikrai jis, nepaisant tariamo jos padalinimo. Pagaliau, tai natūralu: Berija stovėjo priekyje tos organizacijos, kuri su darė Stalino diktatūros fundamentą, taigi, kai diktatorius mirė, tas, kuris vadovavo tam aparatui, turi galimybių valdžiai sau pasigrobt. Dėl to Himleris, o ne Bormannas ar Goeringas, liko — nors trumpam — faktinis Hitlerio įpėdinis.

„Malenkovas ar Chruščiovas (partija) gali atleisti ar skirti raktinei vietai atitinkamą pilietį ar partijos narį. Tačiau nuo Berijos priklausoma, kas atsitiks su tuo atleistu ar naujai partijos pasikurtis dignitorius galės savo vietoje dirbti“.

Priedui: Berija turi 500.000 gerai apginkluotų ir puikiai apmokytų enkavedistų, tuo trapu „nenugalima armija“ gauna amunicijos vos vienai kovos dienai. Taigi, jei Malenkovas manė remtis raudonąja armija, Berija su savo enkavedistais galėjo jį atšaldyti.

MALENKOVO CHARAKTERISTIKA

Malenkovo lyginamasis mąstas — Stalinas. Toks pats su po smakru susegama apikakle švarkas; tokios plačios maskoliškos kelnės, sukietos į aulinius batus; toks pats aistringas rūkorius (tik ne pypkorius). Frankfurto vienas laikraštis taip tą vyrą charakterizuoja: „Malenkovas yra gabus, nekvailas,

turi fenomenalinę atmintį ir milžinišką patyrimą organizaciniams vadovavimo darbe. Nors organizaciniams gabumais ir protu neprilygsta Stalinui, — tačiau žiaurumo ir dėsninumo stokos atžvilgiu jam nenusi leidžia“.

Kitas Muencheno laikraštis Malenkovą vaizduoja tvirtos valios vyrą, kuris nesiskaito su priemonėmis ir nėra lojalus. Ypatingai darbus, ambicingas ir užsispyręs. Malenkovas nesidomi „liuksusu“, nors rūko geriausios rūšies cigaretes. Mielai medžioja ir medžioklę laiko puikiu poilsiu.

Pastaba: 1938 m. Didžioji Sovietų Enciklopedija Malenkovo visai nemini...

NAUJIEJI KREMLIAUS VALDOVAI

Dar nepraejo nė pili du mėnesiai kaip nustojo „švietusi“ senoji Kremlius „saulė“, o, žiūrėkime, naujai užtekėjusi „saulutė“ — malenkovinė kiek daug permainų jau spėjo padaryti žemės „rojuje“ — Sovietų Sąjungoje ir už jos ribų. Rodos, žmogus tik klausykis ir stebėkis:

Sovietų Sąjungoj amnestija... Vodka atpiginta... Paleisti į laisvę gydytojai — sovietinių vadų nuodytojai... Maskvoje keliama tosta i... Eisenhowerio sveikata... Bažnyčios perpildytos... Iškeičiami sargantieji Korėjos karo belaisviai... Taika visame pasaulyje — jau veik ranka pasiekiam... Mirė Stalinas — tegyvuoją Malenkovas!

Ir, sakysite, negražu visa tai? — Kaip gi ne labai gražu! Tarytum pasakoj. Atrodytų, kad sovietinis režimas tiek sušvelnėjo, jog pasidarė tarytum švelnusis erukio vilna...

Deja, tie visi ženklai ir „stebuklai“ atrodo gražūs tik popieriuje ir kaikiuriose snobizmo liga sergančiu vakariečių žurnalistų straipsniuose. Tikrumoje — tai yra visai kas kita. Šitie nūdienio Kremlius manevrai turi gilesnę šaknis. Gaila, tų šaknų dar nė vienas vakariečių laikraštis nepanagrinęjo blaiviovi švesio.

Arčiau pažįstantiems ligišiolinius Kremlius klastos ėjimus tie visi ženklai nieko gero nepasako. Tai yra ne kas kita, kaip naujos bolševikinės pinklės Vakarams. Tai yra nauja korta laiku išlošti. O laikas dabartiniam naujesiems Kremlius

valdovams — yra daugiau negu reikalingas. Pirmiausia, be abejonės, jie nori konsoliduoti ir „pilietinti“ naujos valdžios „nemirtingumą“, o antra — savaime aišku — jie pamatė, jog Sovietų Sąjunga šaltąjį karą didesniame ar mažesniame laipsnyje jau yra pralošusi, o karštam karui — jie nėra reikiamai pasiruošę. Taigi, svarbiausia, laikas reikalingas.

Norėtusi patarti, kad vakariečiai būtų pasiruošę blaiviu protu priimti ir dar itin daug naujų „amžinos taikos mirazų“, atklystančių iš Kremlius padangės. Būkime tikri, kad Malenkovas ir Co. paleis demokratams dar daug naujų muilo burbulų, norėdamas jiems apmulinti akis. Reikia tikėtis, ko gero, jeigu jie ras reikalinga, gal ir Stalino biustus nusodins nuo garbės pakopų, paskelbdami pasauliui, jog Stalinas buvo ne kas kita — kaip autokratinis satrapas ir žmonių engėjas. Panašų reiškinį jau esama. Štai, neseniai bolševikų organas „Pravda“ jau karštai kritikavo „vieno asmens autokratinį režimą“. Anot, „Pravdos“ Sovietų Sąjungoj nebegali taip būti, kad vienas žmogus didžiuliuose krašto valdymo sprendimuose turėtų lemiamą balsą. Esą, reikalinga, kad kraštas būtų valdomas kolektyvo. Tai kam gi šitokios „špilkos“ taikomos, ar ne mirusiai „saulutei“ — Stalinui? — Tai, atrodo, galėtų būti visiems aišku, ir jokių komentarų nededant.

Šio rašinio pirmosiose eilutėse iškloti Sovietijoje besireiškianči „page-

rėjimo“ ženklai — taipogi kalba ne kaja kita — kaip Stalino apkaltinimą. Jie šitai atrodo:

Stalinas užkūrė Korėjoje karštojo karo židinį — Malenkovas nori jį užgesinti. Stalinas pradėjo begaliniai pikną Amerikos neapkimtą kampaniją — Malenkovas linkęs tą viską palaidoti ir su kapitalistais gyventi „geruioju“. Stalinas JT Organizacijoj tepripažino tik vieną žodį „niet“ — Malenkovas tą padėtį keičia (pavyzdys — greitas susitarimas dėl JT Gen. sekretoriaus — švedo parinkimo). Stalinas milijonus žmonių pasiuntė į konc lagerius — Malenkovas juos išlaisvina (nors, ištikrųjų — tai tik propagandinis muilo burbulas. Išleidžiami tik žūliakai, bet ne politiniai kaliniai. Juk nė vienas politinis kalinys nebuvo nuteistas 5 metams. Mažiausia pas bolševikus politiniams skiriami 8 metai). Na, ir dar toliau. Stalinas pakėlė vodkos kainą — Malenkovas ją sumažino. Stalinas pasodino už groty eilę gydytojų, neva už sovietinių vadų nuodijimą — Malenkovas juos iš kalėjimo išleido ir t.t. ir t.t. Gal jau užteks įrodymų dėl Malenkovo „gerų norų“...

Gi Vakariečius (ne visus, žinoma) tokie Kremlius „geri norai“, pasakykite, labai stebina ir, kas blogiausia, daugelį jų įtikina Sovietų Sąjungos „režimo pasikeitimą“. To, žinoma Maskvai ir teikia. Jūs tenai tik užsnūskite dar keletą metų, o vėliau — mes su jumis jau atsiskaitysime...

BERIJA IR MALENKOVAS

Stalinas numirė ir Vakarai stebi, kas bus jo vietoje: Malenkovas ar Berija? O gal Molotovas, kal Chruščovos?

Gegužės 1 d. — o tai didžiulė šventė Sovietijoje — Maskvoje buvo iškabinta dvylika portretų. Jie vaizdavo Lenina, Stalina ir dešimtį partijos prezidento narių. Nuo dešinės į kairę kabėjo: Suborovas, Kaganovičius, Chruščovos, Molotovas, Malenkovas, Leninas, Stalinas, Berija, Vorosilovas, Bulganinas ir Piervučinas.

Atsprašau už tą litaniją, bet ji būdinga: Le-vino ir Stalino portretai didelio masto, visų kitų — mažesni, bet lygus dydžio. Atseit, — Sov. Rusiją dabar valdo ne vienas diktatorius, bet visas kolektyvas. Kaip prieš kiek laiko „Pravdoje“ buvo paskelbta.

Dėl to ir vienas šūkis, kuris, pamautas ant lazdu, turėjo būti nešamas per visą sovietų valdomus miestus skelbė:

— Po Lenino vėliava, po komunistų partijos vadovybe...

Ergo: Stalino saulutė jau nusileido ir nuo transparentų. Taškas.

VALDŽIA BERIJOS RANKOSE

Geras sovietų reikalų žinovas Tadeusz Norwid šitai samprotuoja apie naują Sov. Rusijos valdovą: „Taigi, galima manyti, kad visos faktinės valdžios po Stalino tikras paveldėtojas yra Berija ir tikrai jis, nepaisant tariamo jos padalinimo. Pagaliau, tai natūralu: Berija stovėjo priekyje tos organizacijos, kuri su darė Stalino diktatūros fundamentą, taigi, kai diktatorius mirė, tas, kuris vadovavo tam aparatui, turi galimybių valdžiai sau pasigrobt. Dėl to Himleris, o ne Bormannas ar Goeringas, liko — nors trumpam — faktinis Hitlerio įpėdinis.

„Malenkovas ar Chruščiovas (partija) gali atleisti ar skirti raktinei vietai atitinkamą pilietį ar partijos narį. Tačiau nuo Berijos priklausoma, kas atsitiks su tuo atleistu ar naujai partijos pasikurtis dignitorius galės savo vietoje dirbti“.

Priedui: Berija turi 500.000 gerai apginkluotų ir puikiai apmokytų enkavedistų, tuo trapu „nenugalima armija“ gauna amunicijos vos vienai kovos dienai. Taigi, jei Malenkovas manė remtis raudonąja armija, Berija su savo enkavedistais galėjo jį atšaldyti.

MALENKOVO CHARAKTERISTIKA

Malenkovo lyginamasis mąstas — Stalinas. Toks pats su po smakru susegama apikakle švarkas; tokios plačios maskoliškos kelnės, sukietos į aulinius batus; toks pats aistringas rūkorius (tik ne pypkorius). Frankfurto vienas laikraštis taip tą vyrą charakterizuoja: „Malenkovas yra gabus, nekvailas,

turi fenomenalinę atmintį ir milžinišką patyrimą organizaciniams vadovavimo darbe. Nors organizaciniams gabumais ir protu neprilygsta Stalinui, — tačiau žiaurumo ir dėsninumo stokos atžvilgiu jam nenusi leidžia“.

Kitas Muencheno laikraštis Malenkovą vaizduoja tvirtos valios vyrą, kuris nesiskaito su priemonėmis ir nėra lojalus. Ypatingai darbus, ambicingas ir užsispyręs. Malenkovas nesidomi „liuksusu“, nors rūko geriausios rūšies cigaretes. Mielai medžioja ir medžioklę laiko puikiu poilsiu.

Pastaba: 1938 m. Didžioji Sovietų Enciklopedija Malenkovo visai nemini...

BERIJOS PAVEIKSLAS

Apie Beriją nedaug žinome. Nuo 1938 metų jis yra NKVD galva ir, pasimokęs iš savo pradininkų

Jagodos bei Ježovo kartaus likimo, apsisaugoju nuo galimų netikėtumų. Jis yra atsargus, nesiduoda ambicijos apakinamas ir nesivaiko tuščio patoso.

Kad jis su niekuo nesiskaito, gali įrodyti jo sukurtoji ūkinė sistema, pagrįsta tremtinių ir kalinių priverčiamu darbu.

Berija mėgsta įgudusią veiklą, tačiau nekenčia tuščių žodžių. Jis — realistas, tačiau, sako, ne fanatikas. Partiją ir partijos ideologiją laiko priemone masei valdyti. Partija — jam tik priemonė raba „opiumas žmoniems“. Tiktai ta prasme jis yra fanatiškas komunistas.

Išvada: enkavedistas Berija stengsis Sov. Rusiją iš partinės valstybės padaryti policine. Bet tai reiškia beveik tą patį, kaip — balta duona arba pyragas.

J. Kuzmionis

NETIKETI ISRADIMAI

Išrasti ką nors naujo nėra paprastas dalykas, ypatinai šiais laikais, kai jau visas, atrodo, išrasta. Žmogaus protas nežino ribų ir nepažįsta kliūčių. Tūkstančiai mokslininkų džioviną smegenis, norėdami siekti to kas nepasiekta, laukti, ten, kur dar neprašauži. Valstybės išleidžia bandymams milijonus. Pastatytos mokiškiausios laboratorijos, naudojami tobuliausieji instrumentai. Bet daugelis labai svarbių išradimų padaryti per klaidą ar apsirikiimą.

Gabus mokslininkas Daguere, vieną rytą, bandė pagaminti pirmąjį foto plokštelę. Jis paėmė sidabro į jį aprūkiną jodo garais. Apšviesta plokštelė nereagavo. Daguere manė, kad bandymas nepavyko ir įmetė ją į spintelę, kurioje jis laikė savo chemikalus. Sekantį rytą nustebo, pamatęs ant plokštelės ryškų vaizdą. Įmesta plokštelė pateko netoli buteliuko, kuriame buvo merkurijaus druska. Per naktį vykusi cheminė reakcija išaiškino plokštelę. Taip per klaidą gimė pirmoji fotografinė plokštelė.

Panašiai atsirado ir linoleumas. Fred Woltonas užmiršo uždengti savo klijų puodą. Rytojaus dieną jis pastebėjo, kad paviršiuje susidarė lanksti plutelė. Jis atsiminė, kad val gomojo grindys yra labai blogos, kurioms iškloti jau seniai jieškojo kokios nors pigios ir lengvai valomos medžiagos. Nuo tos dienos jis pradėjo daryti įvairius bandymus su dažais ir klijais. 1863 m. linoleumas jau buvo rinkoje.

Štai bakelitas. Kaip sunku šiandien būtų įsivaizduoti gyvenimą be šios labai patogios ir pigios medžiagos. Telefonai, šukos, peleninės ir šimtai kitų dalykų padaromi iš jo. Šiandien mes galime juo naudotis ir už tai dėkoti... katei. Ji, vaikščiojama po šeiminingo stalą, išvertė buteliuką formaldehydu, kuris aply-

lė gulėjusį gabaliuką sūrio. Pastabas šeiminkas greitai susivokė, kad formaldehydu aplietas sūris virto kieta, atsparia medžiaga. Pradėjo daryti įvairius bandymus: jų išdavoje gimė bakelitas.

Daugelis išradimų buvo padaryta, kai vienam ar kitam žmogui kas nors įgriso. Nuolat skubęs Gillette, visada įspįjau davo besiskusdamas. Tai paskatino jį išrasti skutamąjį peiliuką ir skutamąjį mašinėlę. Jozapas Hudson nemokėjo garsiai švilpti, todėl jis išrado švilpuką. Juozapas Gidden gavo 250.000 svarų už išradimą spygliuotos vielos, kurią jis susapnavo.

Siebergeris tingėjo lipti laiptais. Žmonės jį vadino slunkium, įpykęs jis išrado judančius laiptus, kuriais dabar naudojamasi visame pasaulyje. Prieš kelis šimtus metų žmonės maistą deėjo į burną pirštais. Mandagumo vadovėliuose tada buvo rašoma: „Teneda moterys maistą į burną abiem rankom“, „Nedėk maisto į burną ta pačia ranka, kuria šnypsčiai nosi“. Vėliau atsirado šakutės, bet jomis galėjo naudotis tik turtieji. Gabus vokiektas Kruppas, 1847 m., pradėjo gaminti metalines šakutes ir tuojuo pagarsėjo, kaip žmonijos geradėjas. Nuomonė apie jį pasikeitė, kai jis pradėjo gaminti patrankas.

Penicilinas šiandien yra vardas, kurį kartoja visa žmonija. Praėjusio karo metu jis išgelbėjo beveik pusę sužeistųjų nuo mirties. Atstrasas jis buvo paprastu supuolimu: britų gydytojas Flemingas, atostogaudamas Šveicarijoje, pastebėjo, kad ganyklose yra apvalios vietos, kurios skiriasi nuo visos ganyklos. Jos atrodė tarsi būtų skriestuvu specialiai išbrėžtos. Tyrinėdamas pastebėjo, kad tai yra todėl, kad tos vietose neauga kaikiurie augalai. Niekas negalėjo išaiškinti (nukelta į psl. 6)

Taip keičiasi žmogaus veidas greitėjimo jėgai veikiant.

Kai lakūnas Bil Bridgeman raketiniu lėktuvu „Skyrocket“ pasiekė 25 km. augštį, trumpą momentą jis buvo atsidūręs tarpplanetinės erdvės sąlygose. Jis sėdėjo hermetiškoje kabinoje aprūpintas atmosferos slėgimo reguliavimo ir deguonių tiekimo aparatais, o už kabinos oras jau buvo toks skystas, kad jame būtų galėjęs užvirti gyslose kraujas. Tačiau Bridgeman saugojo tikrą kabiną, bet ir specialūs drabužiai, kurie visiškai apdengė jo kūną — tik rankos liko laisvos lėktuvo prietaisams kontroliuoti. Sugedus kabinai rqbai automatiškai būtų jį saugoję nuo tuščiosios erdvės pavojingo veikimo. Tie drabužiai neleidią kraujui užvirti gyslose, sulauko žmogaus kūne esantį azotą nuo išsiveržimo į paviršių bjauriomis pūslėmis ir užtikrina normalų deguonių tiekimą.

Drabužiai yra atydžiai išbandomi instituto tyrimų laboratorijose. Žmogus aprenktas tokiomis drabužiais pasodinamas į bandymų kamerą, kurioje sudaromos dirbtiniai būdu sąlygos panačios į esančias 40 — 50 km. augštyje. Kameroje esąs vanduo para deda inde virti, bet drabužių saugomas žmogus jaučiasi gerai.

gą laiką išbūti patalpoje, kuri aprūpina deguonių iš aparatų, gali pasakyti tik povandeninių laivų jūreiviai, kurie yra išbuvę ilgą laiką po vandeniu. Šios rūšies tyrimai atliekami „simulatoriuose“, kurie yra padaryti visiškai taip, kaip raketinių lėktuvų kabinos. Juose būsimieji kardiatai išsėdi savaitėmis ir gauna tik aparatais tiekiamą deguonį. Tyrinėtojai stebi kandidato elgesį ir leidžia jam atlikti veiksmus, kurie gali būti reikalingi būsimame skridime. Po šio tyrimo kandidatų skaičius dar labiau sumažėja.

Toliau, seka bandymai su greitėjimo jėga. Kai važiuojantis autobusas staiga sustoja, mes jaučiame menkų tų greitėjimo jėgą, bet kartais ir ji išmeta mus iš vietų.

Raketiniam lėktuve toji jėga būtų mirtina — žmogus būtų sutrūkętas neliginant musė. Savo svorį galime išreikšti žemės greitėjimu (g), kuris yra normalus. Tokiu būdu du g reiškia dvigubą svorį, trys — trigubą ir pan.

Šios rūšies bandymams žmogus sedinamas į milžinišką centrifugą, kuri išsvysto pasiutišką greitį. Kas atitinka su bandumu? Vienas g —

„MODERNISKI“ NUSIKALTIMAI

Komunistinis tiesos kelias yra toks siauras, kad tik nedaugelis išrinktųjų pataiko juo žygiuoti. Nereita, tačiau, ir jie suklumpa ti nukrypsta nuo linijos. Tokių nukrypėlių kaltinimui, komunistai yra nukalė visą eilę vardu, kurie vienu žodžiu apibrėžia nusikaltimo sąvoką. Daugelis tų vardu jau vartojami beveik nuo paties komunizmo gimimo, bet paskutiniųjų valymų metu atsirado visa eilė naujų, kurie „nepateptiesiems“ gali būti labai nesuprantami. Čia pabandydime jus trumpai paaiskinti.

Trocizmas — pradžioje apibrėžė žmones, kurie pirmoje vietoje statė pasaulinę revoliuciją, o ne Sovietų Sąjungos vidaus reikalus. Paskutiniu metu ši sąvoka naudojama apibrėžti revoliuciniam, bet ne visiškai prosovietiniam elementui.

Titoizmas — tai pastangos sukurti nepriklausomą komunistinę valstybę ir statymas tautinių reikalų prieš sovietinius.

Sovinizmas, kai tautiniai jausmai kryžiuojasi su lojalumu Sovietų Sąjungai.

Sionizmas — didesnio lojalumo rodymas žydams ir Izraelio valstybei nei Maskvai.

Kosmopolitanizmas, kai kitose valstybėse randama kas nors geriau negu Sovietų Sąjungoje.

Pacifizmas — stoka supratimo, kad sovietinės valstybės turi apsiginkluoti iki ausų, kad galėtų vesti „pateisinamus išlaisvinimo karus“.

Socialdemokratizmas — galvojimas, kad socialistinė ekonomija gali būti įgyvendinta taikiu, demokratiniu, parlamentarinu būdu.

Konsilicionizmas — manymas, kad

skirtumai tarp komunistinių ir nekomunistinių kraštų gali būti išršti taikiu būdu.

Oportunizmas — siekimas, kad komunistų partija elgtųsi taip, kaip norita tas ar kitas kraštas, arba tolimųjų tikslų aukavimas netarpiškiems laimėjimams.

Objektivizmas — bandymas kritikuoti gautas instrukcijas arba jieškoti jose logiško sąryšio.

Individualizmas, kai asmeniškai troškimai statomi augščiau partijos reikalavimų.

Karjerizmas — noras patekti į partiją, kad pagerintus savo asmenišką padėtį.

Neutralizmas — nenoras įsijungti pilnai į partijos veiklą, arba vengimas stropiai vykdyti partijos įsakymus.

Partikuliarizmas, kai per daug rūpinamasi vietos ar vienos grupės reikalais.

Unionizmas — darbininkų reikalų statymas prieš partijos interesą į pigiąją gamybą.

Fakcionalizmas — atskirų opozicinių grupių partijos viduje kūrimas. (Mirtina nuodėmė! L.T.)

Prakticizmas, kai bandoma spręsti problemas nesiremiant partijos evan gelija.

Teoreticizmas, jei nepavyksta išspręsti problemos todėl, kad nerandama atitinkamos partinės dogmos.

Biurokratizmas, kai nepajėgiama tinkamai paaiškinti viešumai organizacinių trūkumų.

Ekvivalencizmas — priešinimasis akordiniam darbu ir valdančiųjų privilegijoms.

Revizionizmas — troškimas tolydžios pažangos ir nenoras skubėti su radikaliomis priemonėmis.

EUROPOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

VOKIETIJA

PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOJE

Balandžio mėn. 22 d. įvyko PLB Vokietijos Krašto Valdybos posėdis. Valdybos pirmininkas Pr. Zundė savo pranešime nušvietė, kas daroma birželio tragiškųjų įvykių minėjimams Vokietijoje praversti. Minėjimai bus organizuojami visų pabaltiečių drauge. Šiuo reikalu tartasi ir su VLIKu. Aiškinamos galimybės praversti parašų rinkimo akciją peticijai JT organizacijai, kad būtų sustabdytas Pabaltijo tautų naikinimas. Jei ištekliai leistų, norima surengti Muenchene ir Hamburge vokiečių publikai pritaikytus minėjimus. Numatoma taip pat išleisti vokiečių kalba atitin kamus tai progai atsišaukimus.

Valdybos vicepirmininkas E. Simonaitis pranešė apie savo lankymąsi Eckernforde lietuvių švietimo namuose ir Neustadto bei Spakenbergo apylinkėse.

Išsamiai svarstyti Vasario 16 Gimnazijai namų vajeus laikai. Tuo tikslu jau kreiptasi atsišaukimu į viso pasaulio lietuvius. Atskirai bus kreipiamasi į PLB kitų kraštų valdybas, prašant jas imtis telti tam reikalui aukas. Surinktieji pinigai bus laikomi banke, atskiroje Gimnazijos Rūmų Fondo sąskaitoje. Ruošiamasi pradėti namų tvarkymo ir švietimo darbai, kad rudenį jau būtų galima Gimnaziją perkelti į naujas patalpas Namų ūkvedžiui paskirtas A. Gešventas, iki išsikėlimo į Huettenfeldą — buvus PLB Spackenbergo apylinkės pirmininkas.

Iždininkas J. Lukošius ir J. Glemža pateikė Valdybai piniginę apskaitą už šiuo metų pirmąjį ketvirtį ir samatą antrajam ketvirčiui. Vasario 16 gimnazijos ketvirčio samata priimta DM 60.000,— sumoje, tuo būdu mėnesiui DM 20.000,— iš tos sumos vaikų maitinimui DM 4 375,—, bendrabučio priežiūrai DM 500,—, mokytojų atlyginimams DM 6.047.30, virtuvės personalui, švaros palaikymui DM 1.064,— ir kt. išlaidoms DM 2.527,—. Pajamos sudaromos didžiausia dalimi iš Rėmėjų Būrelių įmokų, kurių šiuo metu turime 198. Kiek sunkumų sudaro toji aplinkybė, kad, padidėjus būtinoms gimnazijos išlaidoms ir bendrai Vokietijoje pragyvenimui pabrangus, vieno mokinio išlaikymas mėnesiui kaštuoja daugiau kaip 20 dol. (ši suma buvo nustatyta 1951 m.), t. y., daugiau, kaip faktinis Rėmėjų Būrelių įmokos.

Vargų mokyklų išlaikymui balandžio — birželio mėn. priimta DM 4.667,82 samata. Sveikintina, kad BALFas taip pat imasi iniciatyvos telkti vargų mokyklų reikalams lėšas, tik daug nepatogumų sudaro tai, kad iki šiol nepavyksta su BALF-u susitarti dėl planingo mokyklų išlaikymo.

Perkeliant Vasario 16 gimnaziją į naujas patalpas Huettenfelde, prie Mannheimo, dar aktualėsi darosi ir Krašto Valdybos būstinės perklimas į tą Vokietijos sritį. Nutarta tą galimybę tirti.

Posėdyje taip pat buvo aptarti knygų leidyklos „Bendrjos“, Informacijų Skyriaus veiklos ir kiti reikalai.

LIETUVIAI SENELIAI PAAUKOJO DM 214,10

Iš Varelio senelių prieglaudoje esančių lietuvių PLB Vokietijos Krašto Valdyboje gautas tokio turinio laiškas:

„Sužinojęs apie 16 Vasario gimnazijai „grįžios“ įsigijimą, maloniai nustebau ir džiaugiuos. Todėl, Tamstos asmenyje, sveikinu Krašto Valdybą. Tarybą, kad tokiu kietu ryžtingumu ir nemaža rizika ėmėtės išspręsti tai vienintėlei laisvajame pasaulyje mokslo šventovei aktu patalyje klausimą. Šia proga noriu palinkėti, kad užsimojimui įvykdyti lengvai nugalėtumėte visus, o ypač piniginius, sunkumus. Perkėlus gimnaziją į savo patalpas, kad jis egzistuotų iki tos dienos, kol grįšimė laisvos Tėvynės gimtąsias sodybas. Valjo! nenulstamai dirbantiesiems mūsų tautos garbei ir jos šviesesnei ateitai.

Kada papasakojau senukams apie gimnazijai rūmų nupirkimą ir kad joje mokinsis tie berniukai ir mergaitės, kurie praėitų metų vasarą šioje prieglaudoje mums ir svetimuosius taip vykusiai palinksim, pasisūlė vienas kitas iš savo menkųjų išteklių aukoti gimnazijos pirmo fondo.

Šiandien paštu pasiūsta DM 214,10 Vokietijos Krašto Valdybos vardu.

„Lietuv linkėdamas geriausios sėkmės tą didį užsimojimą įvykdyti greitai ir sėkmingai.

Jūs

Stasys Motuzas

PLB Vokietijos Krašto Valdyba Varelio seneliams lietuviams pasiūntė padėkos laišką, kuriame, tarp kitko, rašoma:

„...Ši auka nepaprastai vertinga tuo, kad ją sudėjo neturtingieji ir varginieji mūsų tautiečiai, parodydami pasiaukojimo pavyzdį ir tuo, kad lietuviuose neužgeso pasiaukojimo, tautinio susipratimo, pasiryžimo remti lietuviškuosius reikalus jausmai, taip pat vertinga tuo, kad šitokia greita ir kilni parama mums rodo, jog einame tikruoju keliu

Jūsų lydimo laiško mintys yra mūsų padėkos laiško, kad mūsų sumanymas tremties lietuvių bendruomenės bus suprastas ir tinkamai paremtas. Toks savųjų rūmų savajai švietimo įstaigai įsigijimas yra ne tik lietuvių išlaikymui, vaikučių globai ir jų ateitai užtikrintas savas židinys, bet kartu ir tautinį mūsų pasididžiavimą kelias žygių“.

TBC LIGONYS AUKOJA

DM 73,40

Viena iš pirmutinių stebinančių ir džiuginančių Gimnazijos Rūmams atsiųstųjų aukų yra Gautingo senatorijoje esančių lietuvių surinkta DM 73,94 suma. Tai yra nepaprastas tautinio susipratimo ir entuziazmo pavyzdys, rodo, kiek daug įtrautimo ir meilės saviesiems, lietuviškiems reikalams yra širdyse tų, kurie likimo yra sunkiai paliesti, — patys taip labai reikalingi moralinė ir medžiaginės paramos. Su šia auka jie paaugojo savo menkos sveikatos dalelę, nutraukdami taip reikalingo jiems geresnio maisto kėsnį nuo savo burnos, kad sveika jaunoji karta galėtų tarpiti ir mokslintis būsimai laisvai Tėvynei. Garbė tokiems aukotojams.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba Gautingo sanatorijos lietuviams ligoniams pasiūntė nuoširdų padėkos laišką.

KOOOPERATYVAS PAAUKOJO 1.000,— DM

Gimnazijos Rūmams įsigyti taip pat vienas iš pirmutinių aukotojų buvo Diepholzo stovyklos lietuvių kooperatyvas „Vienybė“, kuris paaugojo 1.000 DM, tuo būdu palengvindamas Krašto Valdybai sunkų klausimą, iš kur sudaryti būtinai reikalingą sumą pirmajai rai už rūmų įmokėti.

— Prie Stuttgarto lietuvių bendruomenės apylinkės valdybos sudaryta švietimo komisija, kurion įeina: E. Vyšniauskienė, L. Skeivalienė, V. Prošinskienė. Komisija rūpinsis kultūros švietimo reikalais, pirmoje eilėje tautiniu vaikų auklėjimu. Backnange norima įsteigti vargų mokyklą, kur yra 9 kandidatai, tik klūdo lėšų stoka. Kadangi vitoje nėra mokytojų, tektų važinėti iš Stuttgarto. Gegužės 3 d. numatoma surengti Motinos Dieną.

— Rosenheime veikia vargų mokykla, kurią lanko 5 mokiniai. Mokyklą veda kun. J. Tautkevičius.

— Vokietijoje jau platinami „Britanijos Lietuvis“ loterijos bilietai, kurių Krašto Valdyboje gauta 2.000. Bilietai gaunami apylinkių valdybose ir pas seniūnus. Loterijos pelnas skiriamas „Britanijos Lietuvis“ išleidimui finansuoti.

Paskirtųjų premijų tarpe yra 6 laimėjimai po 10-12 lietuviškų knygų, lietuviškų patefono plokštelių komplektas (šešios plokštės), 5 metinės „Britanijos Lietuvis“ prenumeratos, rankinis laikrodys, arbatos servizas, kelioninė rašomoji mašinėlė ir kt. Burtų traukimas įvyks Londone, Lietuvių Namuose, birželio mėn. 28 d., specialiai sudarytos komisijos priežiūroje.

— Vokiečių ministerijoje Marshallo planui vykdyti šiomis dienomis lankėsi Mrs. Dorothy Houghton, kuri yra Vašingtone prie MSA š.m. balandžio 1 d. naujai įrengto skyriaus pareigėlių reikalams vedėja. Jos pareigos siejasi taip pat su visais Europos, Artimųjų, Viduriniųjų ir Toliųjų Rytų pareigėlių klausimais. Be to, į jos veiklos sritį įeina taip pat ir imigracijos bei emigracijos reikalų tvarkymas.

Savo apsilankymo Vokietijoje ir vakarų Berlyne metu Mrs. Houghton aplankys eilę pabėgėlių stovyklų ir jų įstaigų.

— Lietuvių Agronomų Sąjungos valdyba prašo visus lietuivius agronomus ir studentus agronomus-egs, gyvenančius Vakarų Vokietijoje, užsiregistruoti šiuo adresu:

Dr. Agr. Al. Šeštokas, 828 W. Fullerton Ave, Apt. 39 Chicago, 14, Ill., USA.

VOKIETIJOS LIETUVIŲ KAT. KUNIGŲ SUVAŽIAVIMAS

Šių metų balandžio 20-24 d. d. Bad Kreuznache įvyko Vokietijoje gyvenančių lietuvių kunigų suvažiavimas. Pirmosios 3 dienos buvo pašventos susikaupimui — rekolekcijoms, kurias labai nuoširdžiai pravedė ilgą laiką Lietuvoje dirbęs vokiečių kapucinas Tėv. Povilas — Loesslein. Dviejų paskutiniųjų dienų metu buvo posėdžiaujama, dalinamasi savo pastoraciniame praktikoje sukauptais sunkumais ir įieškoma kelių tuos sunkumus pašalinti. Iš Vokietijoje tebesančių 21 lietuvių kunigų, suvažiavime dalyvavo 17. Pats suvažiavimas vyko Vytauto Didžiojo sargybų kuopos patalpose. Vsi suvažiavimo dalyviai turėjo progos

patirti tikrai nuoširdų tos kuopos vado kapt. V. Vilkutaičio, visų karininkų ir kuopos vyrų palankumą ir rūpestį.

Paskutinę dieną vykusiame svečių priėmimo dalyvavo lenkų Generalinis Vikaras Vokietijai prel. Lubowiecki, pabėgėlių vokiečių kunigų seminarijos rektorius prel. Kindermann, vyriausias RMP amerikiečių kapelionas pulkininko laipsnyje Tėv. Kennedy SJ, pulk. Lindens ir visa eilė kitų garbingų svečių. Daugelyje ta proga pasakytų kalbų buvo pareikšta viltis ir šviesesnė ateitis, kurią laiduoja dabartinis lietuvių tautos kryžiaus kelias.

K. B. L.

JURGINIŲ MINĖJIMAS

„Aušros“ Tuntas Diepholze paminėjo Sv. Jurgio dieną. Šios dienos proga aidint Tautos Himno garsams, ant stiebo pakilo trispalvė. Vakare, iškilmingo vėliavos nuleidimo metu, keletas jaunesnių skaučių davė įžodį. Simbolinę Sv. Jurgio kovos ir pergalės reikšmę žmonių plačiau papasakojo vyr. mok. S. Antanaitis.

PAVERGTOJE TEVYNĖJE

1950 m. prieš rinkimus buvo varoma didelė propaganda. Viena surgižusiųjų vokiečių pasakoja, kad ji Mūlašaičius buvo atvykusi teatro trupė. Ir ji, iš žingidumo, buvusi užėjusi. Buvę vaidinama lietuvių kalba ir buvo vaizduojami partizanai, kaip jie vėl grįžinti į visuoменę. Vaidinamieji partizanai apgailestavo savo nuodėmes ir buvo nepaprastai laimingi, kad jiems buvo dovanota. „Guetiger Ausgang“, — sako vokiečiai, — tai buvo tik propaganda prieš rinkimus.

Prie rinkimų būstinės tuo pačiu laiku ten buvo surengtas visas kermoniškos senosios mašinos, bet kad žmonės būtų praplėstos, nepasitaiko. Taip pat jokių naujų imonių nebuvo pastatyta. Bet ir patysimai šlu buoja, esąs labai didelis trūkumas medžiagų ir mašinių dalių, taip pat žaliavų trūkumas visada jaučiamas. Medžiagų ir lentpjūvės jie patys transportavė iš miško. Mašinoms trūko benzino, turėdavę dažnai juodojoje rinkoje patys prisipirkti.

Prienu „Pramkombinate“ darbininkai būvę 30 — 40 proc. rusai ir 60 - 70 proc lietuviai. Visur vis buvo įkaišiota po porą rusų, tačiau administracija daugumoje lietuviška, vienas inžinierius buvo rusas.

Vėliau šis vokiečių dirbęs Prienu vartotojų kooperatyve. Jo pirmininkas buvo Drejeris ir vyr. instruktorius Vinskas, šis buvęs partijos prižiūrėtojas, nuo jo priklausęs tarnautojų priėmimas ir t.t. Abu jie, tariamai, buvę lietuviai. Anksčiau, prieš Drejerį, šefu buvęs rusas, kuris tarnautojams buvęs geresnis, kaip pastarasis. Šitas rusas turėjęs žmoną lietuvių, kurios brolis buvęs partizanais, dėl ko visa šeima turėjęsi nukentėti.

Kiekviename miestelyje buvo „magazinais“, į kuriuos prekes pristatydavo iš pagrindinio sandėlio Vilniuje. Kooperatyvo prekės buvo dalinai iš Lietuvos, dalinai rusiškos kilmės. Cukrų gaudavo iš Marijampolės, popirusus ir visokius smulkius gaminius — iš Kauno ir Vilniaus imoniu, alų — iš Stakliškių. Aplamai, visi žemės ūkio produktai buvo iš Lietuvos, iš Rusijos tik kai kurie pramoniniai gaminiai: batai, tekstilė, mašinių dalys, dviračiai, radio aparatai, motociklai, gramofonai. Dalis tokių ir panašių dalykų gaunama per skirstymo bazes Kaune. Bet visų dalykų gaunama labai retai, visko trūksta. Kooperatyvui taip pat priklausė Prienuose kepykla, kurioje kasdien iškepėdavo 4 tonas duonos — milicijai ir kariuomenėi.

Vienas Prienu kompanijos pareigūnas, neva lietuvis Sauginas, — jis retai kalbėjo lietuviškai, daugiausia rusiškai, — turėjęs uždavinį Prienu apylinkėje organizuoti kolchozus (1950 m.). Jis važiuodavęs į kaimus sunkvežimiu, 8—10 vyrų lydima, visada ginkluotų automatais. Be to, kartu važiuodavę 2—3 komisarai iš MGB, beveik visą komisiją sudarydavo rusai, lietuvių būdavo tik keli. Atvykę į kaimą, pranešdavo seniūniui, kuris turėdavo sušaukti gyventojus susirinkimui. Buvo rodomos filmos apie kolchozų ir aiškinama, kaip gražu kolchoze gyventi. Paskui išdalindavo formularius įsirašymui, paaiškindavo, kokia nuosavybė paskiriama ir t.t. Visas susirinkimas buvo tik dėl formos, iš

20,00 val. įvyko pirmasis — šiais metais „Aušros“ Tunto laužas. Linksms ir skambios skautų dainos, įdomūs pasirodymai, laužo liepsnos apšviestas gausus svečių ratas, davė progos papiršti kasdieninius rūpesčius ir pagyventi linksmą skautiška nuotaiką.

s.v. psl. Ap. Sk.

BELGIJA

PRANEŠIMAI:

* Užsieniečiai norintieji išsirūpinti gultonus asmens lūdimius privalo atitikti tris reikalavimus: 1. Turėti „Permis de Travail“ A. 2. Išbūti mažiausiai 5 metus Belgijoje (5 metus iš eilės, be pertraukos, 3. būti gero elgesio ir nebausti teismo. Geltono asmens lūdimio išdavimą galutinai nusprendžia Užsieniečių Policija Bruselyje. Ji gali atitinkamai pakeisti antrąjį reikalavimą.

* Vokiečių Konsulato adresas Lieže: 49 Boulevard d'Avroy; Liege. Tel. 23.59.95.

* YMCA praneša, kad ji persiunčia maisto siuntinėlius į visas keturias Vokietijos zonas. Norintieji gali per YMCA persiųsti ir savo su-

pakuotus siuntinėlius: maisto ir dėvėtu drabužiu.

Paketėlių duomenys, persiuntimo žinynei ir nurodymai gaunami adresu: YMCA-Bureau; 1. Rue Stephanly; Liege.

* YMCA informuoja apie rengiamą ekskursiją į Vokietiją. Kelias — per Kiolną pareiniu. Ekskursija rengiama rugpjūčio 15 d. Galutinės žinios bus praneštos vėliau.

* YMCOS atostogų centrai Ardenuose ir prie jūros nuo liepos 1 d. priims šeimas ir nevedusius, o taip pat vaikus vienus ar palydimus.

* Motinos Dienos šventė Lieže bus gegužės mėn. 17 d. Pamaldos Tilleur parap. bažnyčioje, 12 val. Po jų minėjimas.

* Lietuviams senukams Asteno'o prieglaudoje (Olandijoje) pamaldos bus per šeštas, geg. 14 d. Olandų Limburgo lietuviams geg. 17 d. Tuindorp'e.

* Iš Flėron — Liežo apylinkės balandžio 29 d. į Ameriką išvyko Viscantas Stasys su žmona. Kelionę apmoka paskolos būdu „Caritas Catholica“. Linkime sėkmingesnio įsikūrimo naujoje šalyje. J.D.

rytų zonas. — per Rusiją. Aplamai, labai daug vokiečių kilmės prekių. Rusiškiosios mašinos yra nedalios, gramozdiškos, netiksiai sukonstruotos, atsilikusias bent 50 metų.

Prekės krautuvėse parduodamos pigiau, bet ne visada jų yra. Cukraus būna tik kai paskiriama, po to jo begalima gauti tik turguje, brangesnė kaina. Trūksta taip pat batų — ateina kartais partija, greit išperka ir vėl nėra; medžiagų kartais yra, kartais nėra arba labai blogos; žibalas — ne kasdieninė prekė; duonos visada trūkinai, pardavinėjant visada vyksta muštynės, taip pat ir prie žuvies. Galima gauti ir geresnių dalykų, bet jie labai brangūs, masėi neįperkami. Todėl turguje prekiaujama senais batais, vilna, prūstinėmis ir t.t. Tik papirusų ir dirskūtų yra pakankamai.

Geležinkelio stotis Vilniuje naujai statyta, Kaune 1951 m. dar tebebuvo atstatoma. Prie Žiezmarių buvusi statoma autostrada Vilnius — Kaunas; plentas buvo patinamas. Darbai buvę jau anksčiau pradėti, bet paskui sustojo ir vėl žolė ėmė augti, 1948-49 metais vėl buvę pradėta dirbti.

Prienuose, esą, tikrai buvusios užtiktos žibalo versmės. Netoli skerdyklos buvo daromi grėžimai ir užtikta versmė 1800 metrų gilumoje. Tyrinėjimai daromi ir Strevos upeio srityje, kur irgi būk tai užtiktos tokios versmės. Tačiau jų eksploatacija neapsimokanti.

— per Rusiją. Aplamai, labai daug vokiečių kilmės prekių. Rusiškiosios mašinos yra nedalios, gramozdiškos, netiksiai sukonstruotos, atsilikusias bent 50 metų.

Prekės krautuvėse parduodamos pigiau, bet ne visada jų yra. Cukraus būna tik kai paskiriama, po to jo begalima gauti tik turguje, brangesnė kaina. Trūksta taip pat batų — ateina kartais partija, greit išperka ir vėl nėra; medžiagų kartais yra, kartais nėra arba labai blogos; žibalas — ne kasdieninė prekė; duonos visada trūkinai, pardavinėjant visada vyksta muštynės, taip pat ir prie žuvies. Galima gauti ir geresnių dalykų, bet jie labai brangūs, masėi neįperkami. Todėl turguje prekiaujama senais batais, vilna, prūstinėmis ir t.t. Tik papirusų ir dirskūtų yra pakankamai.

Geležinkelio stotis Vilniuje naujai statyta, Kaune 1951 m. dar tebebuvo atstatoma. Prie Žiezmarių buvusi statoma autostrada Vilnius — Kaunas; plentas buvo patinamas. Darbai buvę jau anksčiau pradėti, bet paskui sustojo ir vėl žolė ėmė augti, 1948-49 metais vėl buvę pradėta dirbti.

Prienuose, esą, tikrai buvusios užtiktos žibalo versmės. Netoli skerdyklos buvo daromi grėžimai ir užtikta versmė 1800 metrų gilumoje. Tyrinėjimai daromi ir Strevos upeio srityje, kur irgi būk tai užtiktos tokios versmės. Tačiau jų eksploatacija neapsimokanti.

IS VOKIEČIŲ SPAUDOS

Iliustruotame vokiečių žurnale „Merian“ buvęs Klaipėdos vokiečių laikraščio „Memeler Dampfboot“ redaktorius Martin Kakies rašo savo prisiminimus iš Klaipėdos gyvenimo. Nors šiaip tuose prisiminimuose lietuviams didelių simpatijų jis nepareiškia, tačiau vienoje straipsnio vietoje pripažįsta, kad: „Tada daugelį metų čia buvo priešas, kuris dažnai panaudodavo jėgą vietoje teisės. Bet nebuvo naikinimo, nebuvo deportavimų ir trėmimų. Dar vis buvo galimybė gintis, nežūrint nieko, dar buvo likę daug laisvės ir plačia, kupina srove plaukiąs gyvenimas“.

Kitame to paties žurnalo straipsnyje apie Rytrprūsias taip pat minima Klaipėda. Sovietams ją užėmus, daugelis ten gyvenusių vokiečių buvę išsiųsti į Sovietų Sąjungos gilumą arba į Sibirą. Kiti, kurie įrodė esą kilę iš Rytrprūsijų, buvo išstremti ir pasiekė Vakarų, o likusieji nebeturi jokios vilties apiešiti tėvynę. Pačioje Klaipėdoje gyvenę dar keletas šimtų vokiečių. Sukolchozintuose kaimuose jų skaičius esąs žymiai didesnis. Su Vakarais pašto susisiektas esąs visai silpnas.

— „Freiburger Kath. Kirchenblatt“ kovo 22 d. numeryje įsidėjo PLB Vokietijos Krašto Valdybos informacijų biuletenyje vokiečių kalba paskelbtus grįžusiųjų iš Lietuvos vokiečių pasakojimus.

Jei eskimė nori ypatingai patikti vyrui, ji išsidažo žuvies pieniais. Šia grožio priemone eskimė sutripina ir kiekiausias vyrus.

Mūsų gyvenimas

PAMALDOS

MANSFIELD — gegužės 10 d. 4 val. p.p. St. Philip's bažn. Norj eiti Sv. Komunijos, turi nieko nevalgyti nuo 12 val. dienos.

BRADFORD — gegužės 17 d., 12,30 val.

ROCHDALE — gegužės 24 d., 11 val.

BRADFORDISKIAMS

Kaip ir visuomet, ir šiais metais gegužės mėn. Sv. Onos bažnyčioje turėsime gegužines pamaldas Svč. P. Marijos garbei.

Minimos pamaldos bus antradieniais ir ketvirtadieniais 8 val. vakaro. Būtų labai gražu, kad iš kiekvienų namų nors po vieną dalyvautų tose pamaldose už Tėvynę.

Kapelinas

LONDONAS

CENTRINIS SKYRŪS

Lietuvių Namuos yra Centrinio skyriaus knygynas, kurį veda narys Vidugiris. Nu kruopštai daro dėka, knygynas yra tinkamai sutvarkytas ir juo gali naudotis netik Londone, bet ir provincijoje gyvenantieji lietuviai. Knygyno užuomazgą sudarė gautos iš Sąjungos centro knygos, kurios buvo išleistos Vokietijoje ir atsiųstos platinti į Angliją. Tas knygas Sąjunga platino ir taip per keletą metų iš įvairių likusių susidarė nemažas skaičius knygų. O kitą dalį knygų, skyriaus valdybai prašant suaukojo Centrinio skyriaus nariai. Skyriaus valdyba, kiek jos ištekliai leidžia, šio knygyno reikalus skiria ir pinigine parama. Praėjusiais metais knygų įrašimui paskirta £10, o šiais metais knygyno reikalams jau paskirta £20. Iš tos sumos £10 skiriama įrašimui knygų, o už likusius £10 bus nupirkta keletas naujai pasirodžiusių vertingų leidinių. Skyriaus valdyba pageidauja, kad šį kultūrinį darbą paremtų ir Centro valdyba. Pinigų iš jų neprasmė, nes ir jie mažai jų turi. Tik norime, kad jie knygynui atiduotų visas tas knygas, kurias jie veltui gauna. Įvairios leidyklos atsiunčia į Sąjungą po vieną egzempliorių naujai išleistų knygų prašydamos jas spaudoje „paminėti ir parecomuoti“. Skaitant „B. Lietuvos“ skyrelį „Atsiųsta paminėti“, beveik kiekviename numeryje randama po keletą atsiųstų paminėtų knygų. Įdomu kur jos nuklysta, nes jau netoliese metai laiko kaip veikia knygynas ir iš tų atsiųstų paminėtų knygų, kažin ar nors viena pakliuvo į knygyną. Centro valdyba turėtų nepamiršti, kad visos tos knygos yra Sąjungos turtas ir kaip toks jis negali likti privatių asmenų rankose, o turi būti perduotas į knygyną. Nes ir pats Centrinis skyrius nėra jokia atskira organizacija, o tik DBLS-gos skyrius, tai šį kultūrinį darbą turėtų remti ir Centro valdyba, nežinanti, kad tvarko Centrinis skyrius.

Platinami „Britanijos Lietuvos“ loterijos bilietai, jie sudėjami kiekvienam nariui kartu su skyriaus reikalams leidžiamu biuleteniu. Skyriaus nariai gyvena išsisklaidę po visą Anglijos šalį, todėl ryšys palaikomas tik susirašinėjant laiškais ir leidžiant informacinius biuletenius. Skyriaus valdyba turėdama patyrimo iš praicitės ir žinodama, kad nariai į visus kultūrinis bei organizacinius reikalus gyvai reaguoja ir laiku atsisikaito, nutarė ir šiais metais kiekvienam nariui pasiūsti bilietą paštu. Norintiems bus galima ir papildomai prisijusti.

Per praėjusių narių verbavimo vakarų, daugiausiai iniciatyvos parodė nariai: Nenortas ir Matulevičius. Už pasidaravimą, valdyba nutarė paskirti kiekvienam po knygą dovanų. Pirmasis gauna, A. Gailit — Tomas Nipėrnadis, o antrasis, plk. Petruolis — Kaip jie mus sušaudė. Stundžiameose knygose yra valdybos įrašas, kuris gavėjui primins už ką ta dovana yra gauta. V.V.

BRADFORDAS

„ATZALYNAS“ ANTRĄ KARTĄ

Bradfordo vaidybos studija „Atzalynas“, nujusdama lietuviškos visuomenės troškimus, rengiasi dar kartą pakartoti įspūdingą K. Binkio pjesę „Atzalyną“.

Antrą kartą veikalas bus vaidinamas gegužės 23 d. ir yra davinii, kad žiūrovų bus nemažiau kaip per premjerą: visi yra pasilgę kultūringu, gražių vakarų, kada kiekvienas gali mintimis nuskristi į savo mielą gimtąją kraštą.

Nemaža dalis vaidintojų per premjerą scenoje pasirodė pirmą kartą. Visai natūralu buvo, kad kai kas jaudinosi, skubėjo, kai ką praleido: gal kokį žodį, gal kokią išraišką. Antrą kartą einant į sceną, jau galima labiau susitelkti prie savo vaidmens gilesnio įsijautimo.

Ta proga norėtusi apeliuoti į mūsų visuomenę, kad ji, savo atsilankymu palaikydama vaidybos gražią pastangą, prisidėtų prie kultūrinio gyvenimo paspartinimo. O kas žino: jeigu vėl gausiai susirinksime ir pagyvensime kartu su „Atzalyno“ veikėjais mūsų praeitais laisve, gal atžalniečiai susigundys greičiau tvertis kito, nujo veikalas, kuris šiaip ar taip bus dar vienas stambus žingsnis į priekį. Tad iki pasimatymo Bradforde gegužės 23 d. J.K.

BIRMINGHAMAS

PAGARBA PASIRYZELIAMS!

(Pasiakalbėjimas su vyriška „sesute“ Aldoniu Putce.)

Tremties laikui besitęsiant (užsitęsęs) — daugelis mūsų tautiečių neteko lygsvaros, palūžo dvasioj ar pasuko į klystkelius. Ir taip vieni nutarė „amžinai“ apsigyventi čia, kiti laukia karo — manydami, kad jis bus jų išgelbėtojas —, tretieji girtuokliaudami ir kitokias šunybės išdarinėdami — teršia lietuvių vardą svetimsėlių akyse, o silpnesnės psichikos atstovai — žudosi, papildo bepročių ligonines ar ... grįžta į „placiąją tėvynę“.

Deja, retas tautietis pagalvoja, kad reikia m o k y t i s, o dar retesnis pasiryžta mokytis. O mokytis mums visiems reikia: ir tiems kurie svajoja grįžti į išlaisvinusią Nepriklausomą Lietuvą, o ir ypač tiems, kurie ruošiasi pasilikti čia ar kitame kuriame krašte. Anglijoj mokytis sąlygos puikios: čia tiek įvairiausių ir visiems prieinamų vakarinių kursų, institūtų, bibliotekų. Ir jei visi tautiečiai būtų suprattę mokymosi, tobulinimosi reikšmę — per šiuos penkis metus jau galėjo įsigyti sau patinkamų praktiškų specialybių diplomus, o tuo pačiu ir praskynę kelį į geriau apmokamą ir labiau užtikrintą darbą. Deja, dauguma mūsų tautiečių tenkinasi eilinio darbininko būkle ir tuo įrodo savo pažangumo ir savigarbos stoką.

Todėl negaliu tylomis praieiti pro įvykius, rodančius, kad yra vienas kitas tautietis teisingai suprantas tremties padėti ir jos uždavinius ir produktingai išnaudojė šį laiką savo ir savo Tėvynės labui. Čia noriu pasidalyti išpūdziais, gautais pasikalbėjus su nesenai „iškepta“ vyriška gailingą sesute (nurse) Aldoniu Putce. Tiesa, Lietuvoj vyrai, kaip gailingos seserys, buvo nežinomi ir net neįsivaizduojami. Anglijoj gi tai įprastas dalykas.

Todėl negaliu tylomis praieiti pro įvykius, rodančius, kad yra vienas kitas tautietis teisingai suprantas tremties padėti ir jos uždavinius ir produktingai išnaudojė šį laiką savo ir savo Tėvynės labui. Čia noriu pasidalyti išpūdziais, gautais pasikalbėjus su nesenai „iškepta“ vyriška gailingą sesute (nurse) Aldoniu Putce. Tiesa, Lietuvoj vyrai, kaip gailingos seserys, buvo nežinomi ir net neįsivaizduojami. Anglijoj gi tai įprastas dalykas.

Aplinkinių kelių sužinojęs, kad Aldonis tapo „sesute“, vieną niūrų vakarą jį pasigavau ir ėmiau „tardyti“.

— Sakyk, bičiuli, kokie vėjai ir kokios nelaimės Tave nubloškė dirbti į Psichiatrinę ligoninę?

— Jei negerbčiau savęs — atsakyčiau: „Kvailias klausimas!“... — atšovė gailingoji sesute (tiksliau būtų sakyti „gailingasis broliukas...“). Tada nutaisęs rimtą miną Aldonis dėstė toliau. — Nuo seniai domėjaisi psichiatrija ir psichiniais ligoniais. Norėjau studijuoti mediciną ir specializuotis psichiatrijoje, bet „ne išdegė“ — liūdnai užbaigė „sesute“.

— Nenusimink, „sesule“! Iš 1000 britų kandidatų į Medicinos fakultetą — patenka tik apie 100. Dypkui dar sunkiau ten pralįsti. — Ir, norėdamas nukreipti kalbą nuo šios jam skaudžios temos, paklausiau: — Sakyk ar brolis Adolfas panašiai domisi psichiatrija?

— Kur tau! Ilgai jį kalbinau eiti dirbti kartu su manimi, bet jis vis kartojė: „Jau geriau eisiu į ketą negu dirbsiu ligoninėj! Ir dar psichi atrinėj!“

Vadinasi, broliai, o koks tarp jų skirtumas! Ir yra kvailių, kurie svajoja svietą sulyginti!... — pagalvoju sau ir užmečiau naują klausimą:

— Sakyk „sesute“, kodėl pasiryžai lankyti seserų kursus ir kaip į juos patekai? Juk per tuos tris metus gavai tikrai ubagišką atlyginimą, o var go turėjai daug?

Sesute Aldonis šyptelėjo, pasitaisė kaklaryšį ir rimtai, bet tvirtai atsakė:

— Nenorėjau būti pastumdėliu visą laiką ir nutariau išnaudoti progą įsigyti specialybę, garantuojančią man duoną visoj Britų imperijoje. Diplomuotam nurse'ui yra perspektivos kilti tarnyboje su kuria kyla ir atlyginimas. Na, o į kursus patekti buvo nesunku nes nurse'ų visą laiką trūksta.

— Ar visi ir visos, kurie pradėjo kursus prieš 3 metus, dabar juos baigė ir gavo diplomus?

— Na ir klausimas! Čia gi ne Sovietų Sąjunga, kad viskas būtų 100 proc.!... — suniekinio mane „seselė“ — Iš dvidešimties įstojučių į kursus dabar jau diplomuoti 4, o kokie dar gal išlaikys egzaminus ir gaus diplomus. Kiti atrkrito...

— Vadinasi „Daug pašauktųjų, o mažai išrinktųjų!...“ Mums ypač malonu, kad mūs tautietis yra vienas iš geriausių!

— Na, na! Aš gi ne mergaitė, kad sakytum man komplimentus! — Gerai, gerai „sesute“, bet sakyk kokį susidarei išpūdį apie žionykščių ligoninių personalą?

— Gerą. Ypač puikiš gydytojai, turį specialias kvalifikacijas. Pagelbinis — slaugymo personalas galėtų būti geresnis, o tada ir psichinių ligonių gydymas būtų sėkmingesnis. — O kaip tą personalą būtų galima pagerinti?

— Darant griežtesnę atranką primant į kursus, o kursų metu — stebind kandidatų tinkamumą psichinių ligonių slaugymui, k.a. parinkti taktiškus, greitos orientacijos, kantrius ir turinčius jumorą žmones! Šių sąvybių ypač trūksta senesnio režimo nurse'ams.

— Kokie „seselės“ tolimesni planai?

— Kol kas nieko neplanuoju. Noriu truputį atsidusti, o toliau žiūrėsim...

— Kokius linkėjimus skaitytojams galiu perduoti iš „seslės“?

— Čia Aldonis reikšmingai šyptelėjo ir, pabrėždamas kiekvieną žodį, atsakė: — Linkiu nepatekti į psichiatrinę ligoninę!... ligoniais!... — pridūrė „sesute“.

— Ar turi kokį receptą išvenkti Tavo slaugymo? — skubiai paklausiau.

— Turiu. Bet šis receptas, deja, ne visiems „mačys“. Jei nesiseka gyvenime — negalvok, kad esi nelaimingiausias. Taipgi negalvok, kad esi svarbus asmuo pasauly ir visi turi apie Tave šokinėti, tūpinėti. Dažniau pamiršk savę, o pagalvok apie kitų vargus, kančias ir stenkis jiems padėti.

Pilnai sutinku su šiuo receptu. Vadinasi, sutelkim savo dėmesį naudinga linkme: mokymuisi, tobulinimuisi.

si, viens kito supratimui ir atjautimui, įsijunkime į organizacinę ir visuomeninę darbą, o tuo pačiu ir į kovą dėl Tėvynės laisvės. Tas bus ir sveika ir naudinga. Palinkėjęs „sesutei“ greit tapti M a t r o n a — atsiveikinau.

K. BOTAGAS.

CORBY

Balandžio mėn. 29 d. iš Corby į Kanadą su šeima išvyko buvę ilgamėčiai skyriaus valdybos nariai ir veiklūs visuomenės veikėjai Juzė ir Petras Navickai.

Skyriaus valdyba ir apylinkėje gyveną lietuviai, įvertindami pp. Navickų patrijotiškumą ir jų nuveiktus darbus, surengė kuklias išleistus. Prie gražiai išpuošti ir gausiai apkrauti stalų, jaukioje nuotaike prabėgo keletas neuzmirštamų valandėlių. Skyriaus ir Corby gyvenančių lietuvių vardu trumpą atsiveikimo žodį pasakė p. Yvanauskas ir prisiminimui pp. Navickams įteikė kuklias dovanėles. Svečių var du atsiveikino p. Bakaitienė.

Skyriaus pirmininkui p. Navickui išvykus jo pareigas perėmė p. A. Kukanauskas.

Corbiškis

SU PETRU NAVICKU

ATSISVEIKINANT

Petras Navickas gimė 1908 m. Skotijoje, skaitlinioje susipratusių lietuvių šeimoje. Be mažojo Petriuko dar buvo penki broliai ir dvi sesutės. Petriuko mamytė su pasiaukojimu skiepijo vaikams savo krašto meilę. *Namuose jiem buvo draudžiama kabotis nelietuviškai, o neklusnųjį laukdavo kieta bausmė.* Nusėptu nerių metų Petriukas siunčiamas į sekmadieninę lietuvių mokyklą, i riuje jis per porą žiemų išmoksta lietuviškai skaityti ir rašyti.

Antrojo pasaulinio karo metu jis buvo mobilizuotas į skotų diviziją. Buvo Egipte ir dalyvavo Europos invazijoje. Grįžęs iš kariuomenės susitiko pirmuosius lietuvius tremtinus ir kiek pajėgdams stengėsi jiems padėti. Įsisteigus DBLS, Petras Navickas su kitais judesniais lietuviams įsteigė Corby skyrių. Nuo pat skyriaus įsteigimo buvo skyriaus valdybos narys ir paskutiniams metais skyriaus pirmininkas. Visą laiką atsidėjęs dalyvavo visuose parengimuose ir visuomeniniame darbe.

Atsiveikinant jų korespondentas paprašė p. Navicką atsakyti į keletą klausimų.

Sakykite kaip žiūrėjo Skotijos lietuviai į atgimstančią Lietuvą?

Skotijos lietuviai įrodė savo meilę Lietuvai iš savo emnų sutaupu sudėdami stambias aukas kovai dėl Lietuvos laisvės. Jūs Lietuvoje pasiekite laimėjimai, būdavo mums atpildas už mūsų rūpestį.

Kaip sutikote žinią apie Dariaus — Girėno žygi?

Ši žinia mus visus nustebino ir sukėlė pasididžiavimą prieš kitų kraštų mažumas.

Ar turėjote nuolatinį ryšį su Lietuva?

Iš Lietuvos mes gaudavome įvairią spaudą. Įsijungė radio aparatai visada galėjome klausytis Kauno programos. Be to, vienas kitas iš mūsų nuvažiuodavo į Lietuvą.

Labai paveikė Skotijos lietuvių ir lenkų ultimatas. Tada kilo didelė antipatijos lenkams banga.

Jūs labai daug dirbote Lietuvos naudai, bet jos nematėte. Ar dar turite vilties ją pamatyti?

Kiek tik aš pajėmiu prisiminti, mano didžiausias troškimas buvo pa matyti tą tėvų numylėtą gimtinę, apie kurią aš esu tiek daug girdėjęs. Aš ir dabar šventai tikiu, kad mano troškimas išsipildys.

Spausdamas Petro dešinę aš jam visą širdimi linkėjau, kad jo troškimas galimai greičiau išsipildytų.

B. Černiauskas.

LIETUVIU KLUBAS

Nepraleiskite progos laimėti rezervuotą vietą karūnavimo iškilmėms žiūrėti. Šeštadienį, gegužės mėn. 16 d. 7 val. vak., Lietuvių Namuose, 43, Holland Park,

TELEVIZIJOS BALIAUS

metu galėsite laimėti vietą prie televizijos aparato. Be to muzika, šokiai, bufetas ir kitos linksmybės. Įėjimas 1 šil.

Klubo Valdyba

BARBOROS DIENORASTIS

KETVIRTADIENIS.

Nemėgstu ketvirtadienio: sunkiausiai subalansuojama savaitėje diena. Nors imk ir bėk į paštą. Na, gal kaip nors išsiversiu iki rytojaus. Penktadienis kas kita. Eini iš fabriko su puikiausia nuotaka, su konvertėliu, kuriame taip ir nerimtas penki svarai. šeši šilingai ir du su pusę pėno. Na, jau tų šešių šilingų — kaip ir nebeskaityti. Atnešė Spurgis prie pat staklių „Britanijos Lietuvos“ loterijos biletus ir sako: — už šilingą atostogos Vokietijoje, už šilingą rašomoji mašinėlė, už šilingą arbatos servizas!... Pirkau dvejetainį atostogų, dvi mašinėles ir du arbatos sėrvizus — už 6 šilingus. Tegu tik nelaimėsiu, Spurgis nebepasirodys man su knygom.

PENKTADIENIS.

Na ir staigmena. Prie fabriko vartų Alda-draugė iš Londono pristatė. Senetarkos kursus ten, Londone, begyvendama išlaikiusių ir dabar darbą gavusi mūsų miestė. Atvažiavusi žvalgybon. Patikę. Važiuojam, girdi, į Londoną, pagelbėsi man persikeldinti ir svietą pamatyti. Negi tokiam reikale draugė paliksi. Išvažiuoam.

SEKMADIENIS.

Na, tas Londonas, Londonas. Tai bent miestas. Čia tik ir karūnuoti. Iš pat ryto Alda, sukrovusi lagaminus ir sako: matei Britų Muziejų, matei zoologijos sodą, matei meną parodas? — Mums besidėrant, ką ir kaip pamatyti, įvirtho į suveržta kambary Aldos toks londoniškis draugas, kuris, kaip ji sako, visą Londoną taip pažįsta, kaip savo batus. Draugas beveik kaip Ignas, tik foto aparata per petį persimetęs ir tokiom akim į Aldą žiūri, kad nors imk ir lisk žemėn iš pavydo. Taigi tas visa žinantis draugas, permetęs mane akimis ir sako: — kam ne kam, bet jums Barbut, jei jau eiti tai tik į moderniškašias meno parodas (mat lūpas buvau pasidžiūsiu)... Alda pritarė. Važiavom tokiomis augštais autobusais ir žiūrėdama per langą negalėjau atsidžiaugti Londonu. Štai ir paroda. Skaitau: „The Unknown Political Prisoner“. Einamė visi trys per sales ir aš vis žvalgaus kur čia bus tas belaisvis uždarytas. Nieko negaliu pamatyti, kas galima būtų matyti.

Kai kur ant stalų išdėstyta surūdyjusių gelžgalių, skardinių, gipso gabalu, medžio šūpiulių, geometrinių figūrų ir kitokio laužo. Pagaliau ant vieno stalo matau krūvelę suraizgytų dviračio stipinų. Tas visų žinantis londoniškis ir aiškina: — čia vieno garsiausio modernistų skulptoriaus pavaizduotas... — Kas? — klausiu nustebusi. Jis tuoj griebėsi katalogo ir išdidžiai atšovė—Pasaulis!... Pasižiūrėjau į Aldą tokiomis akimis, lyg katė į purtelėjusį žvirblį. — Pasaulis — pakartojto įtikinančiai Alda. Palingavau galvą pritariančiai. Nenorėjau pasirodyti nieko nesuprantanti apie modernųjį meną. Einame toliau. — Na, o čia kas, — stabteliu prie geležinio stiebo pėrverto virbalu ir prie šono dvi ovalios formos plokštėlės.

— Atpėk — sako londoniškis.
— Zagrė — tėsčiau į akis patenkinta, — isitinkins, kad ir aš šį tą išmanau.
— Ne, kartuvės — sako išdidžiai Aldos draugas.
— Kur kartuvės, čia televizijos stotis, — prieštarauja Alda.
Prieiname ir žiūrime į parašą.

MOTERIS...

— Atrodo, — aiškina palydovas, kad visi trys būsime „įspėje“... Kai priėjome prie vieno tokio vielių raizginio, vos nesusukau: 4500 Grand Prize paskirta premija už nemirštamąjį meno kūrni, kurio prasmės niekas iš mūsų trijų negalėjome atspėti, kol nepažiūrėjome į katalogą, kur buvo nuotraukų ir paaiškinimas „Politinis Kalinys“.

— Važiukime greičiau iš Londono — ... O kaip su Motinos Dienos minėjimu? — įsiterpė draugas su foto aparatu. Važiukime šį vakarą į rytų Londoną — senąjį klubą. Ten mūsų menininkai pasirodys ką jie gali. Nuvažiuovome. Pasirodė-žiūrovai!... Ne tik mano draugė sanitarika turėjo darbo, bet ir sanitarinė mašina.

S P O R T A S

Veda V. Steponavičius

Balandžio mėn. 25 d. Kovas susitikio draugiškose rungtyneose su Halifax latvių komanda Venta.

Buvo įdomu pamatyti, kaip koviečiai susižais su komanda, su kuria Manchesterio YMCA (Anglijos meisteris) turėjo sužaisti prieš patenkant į finalą.

Pirmas kėlinys baigėsi 26:23 latvių naudai.

Antrasis kėlinys taip pat buvo lygus. Tai viena, tai kita komanda vedė taško ar poros taškų skirtumu. Čia išryškėjo koviečių nepajėgumas išnaudoti gaunamas bėudas. Toje srityje jie turi daug padirbėti, nes labai dažnai įmestos baudos laimi rungtynes. Taip pat buvo pastebima, kad buvę labai geri metikai Puzinas ir Damb-rauskas buvo neformoje. Reikia tikėtis, kad tai tik laikinai reiškinys.

Dešimt minučių iki rungtynių pabaigos rezultatas tebėra lygus

42:42, bet čia koviečiai susiima ir greitais praėjimais pralaužia latvių pasipriešinimą įmėdami per tą laikotarpį 18 taškų ir teledandni latviams atsakyti tik vienu metimu.

Rungtynės baigiamos 60:44 Kovos naudai. Zaidė ir taškus pelnė. Puzinas-21, Tamoliūnas-14, Damb-rauskas-10, Stabačinskas-8, Alek-navičius-7, Grumblyš-0.

* * *

Šiais metais, gegužės mėn., Kovas švenčia savo penkerių metų gyvavimo sukaktuves ir užbaigia šį krešpino sezoną tapdamas Manchesterio Lygos I-os divizijos meisteriu. Antroje vietoje lieka Anglijos meisteris YMCA.

Tikiuosi, kad lietuviškos organizacijos ir Manchesterio lietuvių šiais sukaktuves tinkamai pagerbs.

* * *

Noriu atitaisyti BL Nr. 12 (291) įsivėlusį nemalonų netikslumą, kai rašydama apie Manchesterio YMCA laimėjusią Anglijos meisterio vardą, pažymėjau, kad ši komanda atstovauja Anglijų Europos pirmenybėse Vokietijoje.

Turi būti, kad ji atstovauja Anglijos YMCA Europos YMCA-os pirmenybėse.

DAUGIAU MĖSOS

Gegužės mėn. 17 d. prasideda naujas mitybos periodas. Mitybos ministerija praneša, kad nuo tos dienos bus padidintos mėsos normos iš 1 šil 9 d. į 2 šil. per savaitę. Cukraus norma bus padidinta iki 12 uncijų, sūrio norma iki 2 uncijų.

Savaitę, kuri prasideda gegužės 17 d., bus išduoti specialūs vainikavimo priedai — 1 sv. cukraus ir ketvirtis svaro margarino.

Be to mitybos ministerija praneša, kad ji perduoda mėsos parduotuvioms 11000 tonų konservuotos jautienos, kuri bus pardavinėjama be kortelių.

ZEMĖ YRA DVIEJŲ

MILIARDŲ METŲ SENUMO.

Remdamiesi naujausiais atomofiziciniiais instrumentais, geologai nustatė, kad seniausias žemėje užtiktas mineralas yra dviejų milijardų metų senumo. Pirmąjį pusantrą milijard metų vienintelė gyvybė žemėje buvė dumbliai, Vandens gyvūnai esą 200 milijonų metų senumo, ropiai — 130 milijonų metų, žinduoliai — 70 milijonų. Žmonės žemėje atsiradę prieš vieną milijoną metų.

Pirmasis dujomis apšviestas kambarys buvo 1782 m. Liuvėno-universitete.

IVYKIŲ APZVALGA

PIRMOSIOS KREGŽDĖS

(atkelta iš psl. 3)
kinti to keisto gamtos reiškinio. Tik po nuodugnų tyrinėjimų Flemingas atrado, kad augimą sustabdo grybelis gaminąs peniciliną.

Daugiausia idėjų, gal būtų, žmogui davė pati gamta. Stebėdamas paukščius jis išmoko skraidyti, iš žuvų plaukioti, nes gamta sugeba išpresti pačius kebliausias klausimus.

PENICILINAS MAISTUI?

Dvidešimtyje žemės ūkio tyrimo stočių D. Britanijoje daromi bandymai su gyvuliniais davė pasauliui nuostabių patyrimų.

Patirta, kad įmaišius kiaulėms į jovalą penicilino galima labai pagreitinti kiaulių augimą-apytikriai vienu trečdaliu. Tokių kiaulių mėsa niekuo nesiskiria nuo normaliai augintų kiaulių mėsos. Penicilino įmaišoma vos keli „grain“ centneryje jovalo.

Bandymai su euromycinu parodė, kad kiaulės, kurios gavo euromycino injekcijas per tris mėn. priaugo 27 sv. daugiau už tas, kurios injekcijų negavo.

Scottijos jūroje ir Windermere ežere daromi bandymai su žuvimis. Naudojamos specialios „trašos“, kurios nuostabiai pagreitina žuvų augimą ir veisimąsi.

Cambridge daromi bandymai su preparatu „sera“. Šis preparatas skatina augalų augimą ir saugo juos nuo įvairių ligų. Preparato pagalba išauginti runkeliai didesni už futbolą. Žiediniai kopūstai nuo jo pasidaro atsparūs šalčiams.

Stropiai tiriama chromosomų problema. Merton tyrimų stoties laboratorijose pavyko Roentgeno pagalba chromosomus suskaldyti ir naudojant kombinacijoje su colchicinu dvigubai pagreitinti augalų augimą. Šiuo metodu išauginami didesni vaisiai ir gražesnės gėlės.

Mokslininkai mano, kad ateityje jie pajėgs „prijaukinti gamtą“ ir reguliuoti augalų ir gyvulių augimą kaip tinkami.

Manoma, kad rusai jau žino pakutinių JAV lėktuvų paslaptį. Į rusų rankas pateko keli amerikiečių lėktuvai, kurie buvo priversti nusileisti už fronto. Turp jų ir F-86. Neseniai rusai atremontavo amerikiečių lėktuvą F-80 ir panaudojo jį prieš amerikiečius.

Iš Lenkijos plinta žinios, kad netrukus bus atšauktas marš Rokossovskis. Jis buvo Stalino favoritas ir kietos politikos su vakarais šalininkas.

14 žmonių Harzgerode plieno gamyklos vadovybė pabėgo iš rytų Vokietijos į vakarinį Berlyną. Su savim jie pasiėmė visus gamyklos dokumentus, kuriuose yra daug svarbių ir slaptų davinių.

Amerikiečiai yra pasiryžę mokėti po 100 dolerių kiekvienam kiniečiui, perėjusiam į sąjungininkų pusę. Tas faktas, rodo, kad mažai tėra vilčių susitarti dėl paliaubų.

Haga. Olandija uždraudė išvežti strategines medžiagas į Šiaurės Korėją ir komunistinę Kiniją.

Baltosios skruzdės Belgų Konge stato tokius didelius skruzdėlynus, kad žiabuviai stengiasi skruzdės iš ju išnaikinti ir apsigyventi patys. Mat skruzdės taip gerai sulipdo skruzdėlynų stogus, kad jie yra atsparūs lietuvių ir audros. Pasitaiko skruzdėlynų, kurie yra 10 m. aukščio.

„Chemijos ir technikos žinios“ rašo, kad šikšnosparnio ir garvežio garso stiprumas yra lygus — būtent 100 Phon. Deja šikšnosparnio garso mes negirdime, nes jis yra virš žmogaus ausiai girdimų garų dažnumo ribos.

Galimos taikos viltys ir gražus pavasario oras žmones nuteikia raminačiai. Praėjusią savaitę visi džiaugėsi pamatę pirmąsias iš už geležinės uždangos ištrūkusias kregždės-sūžeistuosius karo belaisvius. Kregždžių pasirodymas mūsų krašte neabejotinai reikšdavo artėjančią vasarą. Ar pasikeitimas sužeistais karo belaisviais reikš pasikeitimą rusų užsienio politikoje ar bus tik nevykęs bandymas apgauti partnerį-nelyginant sliiekas ant kabliuko-pamatysime netolimoj ateityje.

Šiuo metu, nežiūrint visų valstybės vyrų gažių kalbų ir jų noro įgyvendinti pasaulyje taiką, tarp abiejų galiūnų dar yra tokių skirtumų, kuriuos išlyginti nebus lengva. Reikės daug geros valios ir pasitikėjimo. Vakariečiai savo gerą valią parodė jau 1945 m., karui pasibaigus tuojau pat nusiginkluodami. Tą pasitikėjimą rusai išnaudojo piktam. Visa rytinė Europa buvo pavergta, šaltasis karas buvo išplėstas visame pasaulyje. o Korėjoje jis net tiek „atšalo“, kad pradėjo degti. Raudonoji Armija po karo netik nebuvu sumažinta, bet visą laiką didelėmis pastangomis ji buvo didinama ir moderninama. Visa tai buvo daroma savų piliečių gerovės sąskaiton.

Naturalu, kad vakariečiai buvo priversti reaguoti atsiginklavimu ir griežta bei vieninga antisovietine politika. Tosios politikos tikslas, kaip jį nusakė prez. Eisenhoweris, yra-apsaugoti laisvąjį pasaulį nuo vergijos ir į ją pakliuvusiems padėti išsivaduoti.

Lyginant pskutiniu metu ryšium su „taikos ofenzyva“ pasakytas kalbas (Eisenhoverio, Dulles) ir paskelbtus oficialius straipsnius ir komentarus (Pravda, Izvestijos) lengvai galime pastebėti, kad taktas į taikos rūmus nėra toks tiesus ir lygus. Ant jo guli kliūtys: Korėja, komunistinė Kinija, nacionalistinė Kinija, Indo-Kinija ir Malajai, Vokietija, Austrija, rytinė

Europa, nusiginklavimas ir t.t. Visais šiais klausimais partnerių nuomonės yra visiškai skirtingos. Pvz., mum labiausiai artimu rytinės Europos klausimu Vašingtonas sako: Ar Sovietų sąjunga yra pasirengusi leisti kitom tautas, pasirinkti norimas valdžios formas?

Maskva atsako: Tik per atkaklias kovas rytinės Europos tautos pasiekė dabartinę liaudies demokratine santvarką. Būtų svetima laukti, kad Sovietų Sąjunga kištųsi į jų vidaus reikalus norėdama atstatyti reakcinius režimus, kuriuos liaudis pašalino.

Atrodo, kad džiūgavimas dėl pirmųjų kregždžių dar truputį perankstyvas.

VISUR TIE PATYS METODAI

Skaitau žinias apie komunistų veržimąsi į Laosą ir stebiuosi. Nejaugi tai 1940 m., kai komunistai savo išglersiaisi tankais per derlingus Lietuvos laukus pradėjo žygiuoti į vakarus. Ant šakės parimęs ūkininkas, tada, galvojo už ką Dievas leido ant jo numylėtos žemės tą negerovę ir susirūpinęs dūlino namo.

Maskvos radijas, tada, kas 15 min. bliurbė, kad Lietuvoje žudomi raudonarmiečiai. Kaikurie jų buvo taip išskankinti, kad sutilpo į 2-ju colių diametro vandentiekio vamzdžius ir jais (vandens pilvais) atšliaužė net 2 km. į savo bases. Žinoma, nėra nieko, ko negali padaryti raudonarmietis. Ypatingai iš krašto, kur vaikus traktorais gimdo, o bitės užuoat spietusios atskirai sudaro kolektyvinius spietimus ir įsteigia medaus fabrikus!..

Vėliau buvo susigriebta ir vandentiekio vamzdžiai pakeisti kanalizacijos vamzdžiais. (Mat kiaulė geriau jaučiasi mėšlyne). Nei lietuviai, nei patys rusai tais išmisiais netikėjo, bet vakaruose buvo pakankamai lengvatiku, kurie tas iš pirmo išlaužtas istorijas laikė nesugriaunama teisybe.

Va ir dabar, Šiamas stotasi plentus, kad teiktų pagalbą antikomunistams, gerina savo gyventojų gerbūvi-atsėit tampa amerikiečių baze.

Yra ir skirtumo. Kai Raudonosios Armijos karių butas tremė Lietuvos laukus, niekas nė piršto nepajudino. Lietuva buvo palikta

viena ir tyliai parduota komunizmo vergijai. Šiandien jau sakoma, kad kova už Laosą yra kova už visą laisvąjį pasaulį. Šiandien jau nereikia maldauti pagalbos-ji ir be prašymo siunčiama ten kur reikia.

Gal tas komunistų kruvinas „taikos balandis“ dar labiau išbudins iš snaudulio vakariečius ir parodys, kad kai komunistas vienoje rankoje atkišęs siūlo dovana, žiūrėk ką jis laiko kitoje.

Gal liausis perdėti džiaugėsi pirmųjų kregždžių pasirodymu — kelių suežistų karo belaisvių atidavimu — ir praręgs, kad žiema, gili ir šalta žiema, dengia pusę pasaulio ir kad tikras pavasaris tik tada išašs, kai bus „nutirpinti ledai“ nuo tų, kurie prieš savo valią buvo „užšaldyti“.

Mės dar kartą drįstame viešai pareikšti savo nusistatymą, kad pasaulyje tol negalės būti pastovios taikos, kol nebus išvaduoti komunistų užgrobiti kraštai, kol pačioje Rusijoje nebus leista tautoms laisvai apsispręsti.

To reikalauja žmoniškumas ir tie, kurie nori važiuoti į Maskvą jieskoti taikos, turėtų atsiminti, kad tik teise ir žmoniškumu paremta taika gali būti garbinga ir pastovi.

MES REIKALAUJAME

Gegužės mėn. 3 d. Londone vyko darbininkų gegužės demonstracija. Įvairių profesinių sąjungų plakatai ir po kelis žmogelius prie plakato, Gale eisenos masė komunistinių plakatų ir jų skryžių vėliavų. Pašaliniam stebėtojų neišvengiamai pirmosi vaizdas, kad visas Anglijos darbininkų judėjimas yra komunistų rankose. Tuo labiau, kad šalja profesinių sąjungų vėliavų ir plakatų buvo nešami grynai komunistiniai šūkiiai.

Patys demonstrantai taip pat choru kartojo atitinkamus šūkius. Bene charakteringiausias iš jų tai grandinėmis susirakinusių žmonių grupės šaukiamas „Mes norime laisvės“.

Kaip keista, pagalvoji žiūrėdamas iš šalies, kad, ten kur visi džiaugiasi nevaržoma laisve; žmonės patys susirakina ir reikalauja laisvės ir tai dar tie žmonės, kurie remia pačią žiauriausią pasaulio istorijoje žinomą vergiją!

Kiekvienas žmogus savaip kvailioja. L. D a l i u s

TAIP GYVENA MOTERIS „ROJUJE“

Balandžio mėn pradžioje grupė JAV žurnalistų lankėsi Maskvoje. Žurnalistė ponja McIlvaine grįžusi aprašė sovietinę moterį. Čia patiekiamo jos išpuždius.

Per septynias Maskvoje praleistas dienas aš visur mačiau moteris dirbančias vyriškus darbus. Jos valdė kranus, vairavo taksi ir garvežius, sodino medžius, statė namus.

Pirmoje eilėje moterys dirba todėl, kad pats gyvenimas jas verčia užsidirbti kasdieninės duonos kasnį. Antra priežastis tai, kad kas antras vyras Maskvoje yra uniformuotas, todėl, savaime suprantama, k trūksta vyriškos darbo jėgos.

Jei sufražistės šio šimtmečio pradžioje būtų galėjusios pramatyti pasekmes, tai, prieš eidamos į New Yorko ir Londono gatves reikalauti lygių teisių, jos būtų du kartus pergalvojusios.

Stalino automobilių fabrike direktorius pabrėžė, kad pusė fabriko darbininkų yra moterys. Lankydamasi fabrike mačiau moteris dirbančias liejykloje kartu su vyrais. Be pirštinių, be saugančių drabužių, be jokių apsaugos priemonių, be kurių kitur nebūtų galima apsieiti, moterys liejo metalą, aptarnavo geležies kalimo kūjus.

Kibirkštys taškėsi aplink mus. Nei viena moteris nekreipė į mus nei mažiausio dėmesio. Direktorių papasakojo mums apie moterų stakanoviečių darbą ir garbinio jų padidintą darbo našumą.

Sovietų moteris nepriklauso žemai. Ji atgabeną vaikus į fabriko vaikų darželį, kurie yra prie visų fabriku, ir dirba. Dažniausiai ji nemato savo vaikų nuo pirmadienio iki šeštadienio.

Lygiateisiškumo principas galioja ir mokesčių srityje. Aštuoniolikos metų rusė jau yra pilnametė. Ji pradeda mokėti mokesčius ir gali teikti. Tačiau aš mačiau mergaites vargu senesnės kaip keturiolikos metų, kurios valė požeminių geležinkelių stotis, nuėminėjo nuo parkų ir alėjų medžių žiemos apsaugas arba dirbo mūriniųk draū. Vieną moterišką mūriniųk mačiau lipantį su našta net iki dešimtojo aukšto.

Lygiateisiškumas, žinoma, neapsiriboją vien tik rankų darbu. Rusai man tuojau priminė, kad moteris turi lygias galimybes su vyrais ir mokslo srityje. Jos gali tapti gydytojomis, inžinieriais, profesoriais, menininkėmis ir architektėmis. Man pasakojo, kad moteris sudarė planus pirmąjį požeminių geležinkelio stočiai.

Nežiūrint, ar moteris yra inžinierius, ar ji tik mūrija namus, retai pamatysi ją naudojant kosmetiką.

Visų pirma todėl, kad tai nepaprastai brangiai kainuoja (lūpų pieštukas 3 dol.) ir galima gauti tik vienos spalvos (oranžinės). Kvepalai yra apkrauti labai dideliais mokesčiais. Populiariausi kvepalai yra parduodami Kremliaus bokštų formos buteliukuose.

Patrauklumas, kaip mes jį suprantame, Sovietų Sąjungoje neegzistuoja. Mano palydovė labai nepalankiai atsiliepė apie Hollywoodo grožį. „Rusų moteris — aiškino ji man — buvo per daug užsiėmusi naujosios respublikos statyba, kad ji galėtų rūpintis savo išvaizda. Per daug užsiėmusi — įterpė ji, — kad galėtų dalyvauti sumuštinų valgymo rungtyne. Kai aš pasiteiravau, ką ji tuo sakiniu nori pasakyti, ji paaiškino, kad kairiuriose JAV koledžuose vyksta rungtyinės, kas daugiau suvalgys sumuštinį, arba žuvelių. Su ypatinga išraiška veide ji paaiškino, kad Rusijos moteris daugiau dėmesio kreipia dvasiniam išsilavinimui negu smaguravimui sensacijomis. Tai rodo koks neteisingai iškraipytas yra Rusijoje vakarų vaizdas.

Mano palydovė papasakojo apie šokėją Lepašinskaja, kuri įsteigė laboratoriją organizmo pasenimo problemom spręsti.

Skrisdama iš Helsinkio į Maskvą,

pirmą kartą turėjau progos mesti žvilgsnį į tą nepaprastą aplinką, kurioje gyvena rusė moteris. Daug kartų skridę įvairių linijų lėktuvais mes su nusteblimu žiūrėjome į rusę stoverdese, kurios mėlyna uniforma, tarsi tik ką iš vandens ištrauktą, palaidai kabėjo. Kelionės metu ji suvalgė visą maišiuoką apelsinų ir kad norš vieną būtų kam pasiūliusi, šukavosi plaukus ir valėsi panagos. Kiekvieną kartą, kai aš jai parodydavau savo angliškai — rusišką žodyną ji piktai sušnypsdavo „Neponimaju“.

Mačiau labai mažai moterų, kurios būtų apsirengusios amerikietišku stiliumi. Aš tikėjauosi bent baletė pamatyti gražių moterų. Rusu primabalerina Ulanova, prieš vakariečius nukreiptame baletė „Raudonoji Aguona“, ikūnijo savyje meilumą, patrauklumą ir lengvumą. Užkulisyje negalėjau jos pažinti. Ji buvo užsivilkusi beformę juodo krepo suknelę, nesidažiusi ir neturėjo jokių papuošalų. Vienintelis papuošalas buvo ant krūtinės nešiojama juosta, kuri rodė, kad Ulanova buvo keturis kartus apdovanota Stalino premija..

Prie drabužių parduotuvių moterys šimtais stovi eilėse. Didijį Šeštadienį, kai aš aplankiau vieną parduotuvę, joje buvo net naujoviškų medžiagų. Tai buvo šurkšti celozininė medžiaga po penkis dolerius už metrą. Eilėje stovinčios moterys nasitenkino į ją pasižiūrėjusios ir pačiupinėjusios.

Vienintelė moteris, kuri Maskvoje dėvėjo skrybėlaitę buvo mano palydovė. Tai buvo beformė filcinė skrybėlaitė.

Lankydamasi parduotuvėse užtikau plastikinių lietaus apsiaustų, kurie Rusijoje buvo dar neregėta naujenybė. Amerikioje tokie apsiaustai kainuoja po 10 dol. Vienoje Gorkio alėjos parduotuvėje už jį prašė 130 dol!..

Geriausiai apsirengusios moterys Maskvoje dėvėjo vyriško sukripimo kostiumus, su labai ilgais švarkais ir kampuotais pečiais. Pigiausias kostiumas 210 dol.

Apie nylono kojines, galima sakyti, niekas negirdėjo. Moterys dėvi (jei išviso jos dėvi) storas tankias suaustas kojines, po penkis dolerius pora. Pigiausia namų suknelė 55 dol. Ji dėvima gatvėje tampa vietoje vakarinės suknelės.

Prašmatniausiame Maskvos restorane „Aragvi“ sėdėjo elegantiškiausios moterys. Jos dėvėjo tuos pačius parduotuvėse matytus modelius.

Svarbiausias moteriško garderoberio dalykas yra ilga oranžinė striukė, kurios būtų išsigandusios ir mūsų bobutės. Ji kainuoja 55 dol.

Patebėjau, kad moterys didelę dalį savo laisvalaikio praleidžia stovėdamos eilėse. Eilės susidaro dar gerokai prieš parduotuvių atidarymo laiką. Jos stovi eilėse net norėdamos nusipirkti gėlių ir tai ne natūralių, bet dirbtinių. Vienintelės gyvos gėlės buvo akacijos. Privačiuose namuose, kuriuose turėjau laimės užklysti, visur mačiau dideles vazas su dirbtinėmis gėlėmis, puodus su žalumynais ir ryškias lempų apdangas.

Rusų moters našta nesiriboją sunkiu darbu, stovėjimu eilėse, stoka grožio priemonių ir kitų malonių kasdienės buities dalykų. Jos gyvenime yra tragiškumo žymė. Vieną rytą 1 val. grįždama į viešbutį mačiau šešias moteris šluojančias Gorkio alėją. Jų šluotos nebuvo panašios į mūsų; tai buvo ant pagaliao galo virvute pririštos kelios šakutės.

Ties gatvės kampu mačiau vieną šlavėją besigrumiančią su girtu vyru. Pastebėjęs mane jis metėsi su iškeltais kumščiais. Moteris sugriebė jį ir sulaukė, kol aš pabėgau.

Ties viešbučio durimis atsigiržau ir mačiau tą moterį vienoje rankoje laikiančią savo šluotą, o kita ranka girtuoklį. Jos veide galėjai išskaityti moderniosios Rusijos tragediją.

EISENHOVERIS SIŪLO ĮSILEISTI DAUGIAU IMIGRANTŲ

Prez. Eisenhoweris kreipėsi į Senato juridinės komisijos pirmininką prašydamas persvarstyti McCarrano imigracijos įstatymą.

Šalio kitų iškeltų to įstatymo negeroivių prezidentas siūlo įsileisti per sekančius du metus po 120.000 paldomų imigrantų. Tie imigrantai turėtų įvažiuoti virš kvotos. Prezidento sekretorius paaiškino, kad prezidentas nėra nusistatęs kurių tautybių imigrantai turėtų būti.

MERGAITĖ DU KARTUS GYVENUSI

Indijoje, Delhi mieste susirūpinę psichologai stengiasi išspręsti keistą mįslę.

Devynių metų mergaitė Shanti Devi skelbiasi gyvenusi du kartus! Mokslininkai negali nuspręsti ar čia yra paprastas trikas reinkarnacijos tezei patvirtinti ar toji teze tikrai yra reali.

Būdamą trijų metų Shanti Devi pradėjo savo tėvams pasakoti apie savo vyrą manufaktūros prekybininką gyvenantį netolimoje Mutra vietoje. Būdamą penkių metų, kai vaikai tik lėlėmis žaidžia, ji pradėjo pasakoti tėvams apie savo vedybinį gyvenimą. Ji nupasakojo, kaip jos vyras atrodė ir pradėjo reikalauti, kad ją leistų grįžti namo.

Shanti niekada nėra buvusi Mutroje, bet ji nupasakojo, kaip atrodė toji gatvė, kurioje ji gyveno, kuriam name gyveno ir keisčiausia, kad jos nurodytu adresu gyvena manufaktūros prekybininkas Ahmed Ludgi visiškai toks, kaip Shanti pasakojė.

Ahmedo giminės tuo įvykiu susidomėjo ir pasiuntė jo brolių iširti. Vos jį pamačiusi Shanta pradėjo kalbėtis kaip su senu pažįstamu ir vadinti jį vardu, nors niekas ten jo nepažino.

Vėliau ją aplankė pats Ahmedo. Ji tuojau jį atpažino ir pradėjo klausinėti kaip laikosi jos sūnus.

Tada šiuo įvykiu susidomėjo moks lininkai ir pradėjo nuodugnų jos apklausinėjimą. Ji papasakojo, kad jos tikrasis vardas yra Anned. Ji esanti gimusi pirmajam gyvenimui 1902 m., ištėkėjusi — Ludgi ir mirusi 1925 m. spalio 24 d. gimdydama sūnų. Nu-stebęs Ludgi turėjo patvirtinti, kad visi jos parodymai yra visiškai tikri. Jis buvo vedęs žmoną vardu Anned ir mirė tuojau po gimdymo 1925 m. Agroje.

Psichologai įtarė, kad ji gali būti kieno nors primokyta. Jie pasiūlė, kad ji nuvyktų su komisija į Mutra ir surastų savo namus, nes žinovo, kad niekada ten nebuvo. Ji buvo nuvežta į Mutra ir stotyje tuojau atpažino savo vyro brolių ir, jo seserį, paskui be jokio sunkumo nuvyko į savo namus ir atpažino savo uošvį.

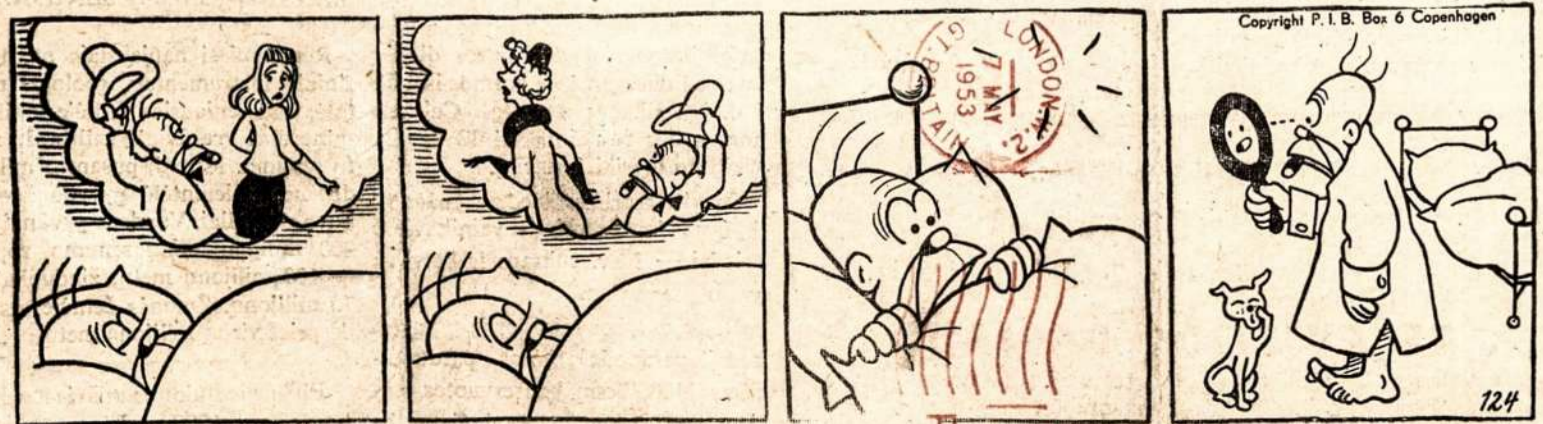
Dabar vyras yra įsitikinęs, kad Shanti yra antrą kartą gyvenanti jo žmona. Indijoje leidžiama tuoktis vaikams ir Ludgi norėtų pasiimti atgal savo devynių metų „žmoną“, kurios sūnus yra jau gerokai už ją vyresnis. Indijoje ši problema dabar yra dienos pašnekesių tema.

LIETUVIŲ NAMŲ BARE

— Sakykite, pagaliau, kokios jūsų tuo klausimu politinės pažiūros? Svetys: — Jūs, pone, nepamirškite, kad esu gavęs britų pilietybę...

SKELBIMAI REIKALIGAS LIETUVIS DARBININKAS

Lietuviui ūkininkui reikalingas darbininkas įvairiems ūko darbams — karvės, traktorius ir t.t. Butas kai me, didelis daržas, geras susisiekimas autobusu. Graži vieta prie jūros, netoli vasarmiesčio Weymouth. Geram vyrui geras atlyginimas. Rašyti A. Lapinskas, Wears Farm Abbotsbury, Dorset.

LIETUVIS
EUROPOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠIS

THE LITHUANIAN WEEKLY
Leidžia — DBLS Centro Valdyba su Europos Lietuvių Bendruomenėmis, kurios atstovauja: Pr. Zundė — Vokietija, J. Masiulis — Prancūzija, J. Dėdinas — Belgija, A. Paulaitis — Šveicarija, J. Lingis — Švedija, S. Lozoraitis (jun) — Italija, A. Galckus — Olandija, C. Šliaušinskas — Danija ir A. Giornertas — Austrija.

Red. Br. Daunoras. Redakcijos ir Administracijos adresas: 43, Holland Park, London, W.11 Telf. PARK 9699.

Redakcija raštas taisto ir trumpina savo nuožūra.

Prenumeratos kaina: metams — 35 šl. 6 mėn. — 20 šl. 3 mėn. — 12 šl. Užsienyje metams — 6 doleriai.

Skelbimai: spaudos eilutė arba jos vieta — 1 šl. Adreso pakaitimas — 1 šl. Paskiras numeris — 1 šl. Spausdina NIDOS spaustu vė, 3, Southern Row, W.10.

Printed by NIDA Press, 3 Southern Row, London, W.10.